

28.2.2019

Fingrid Oyj
PB 530
00101 Helsingfors

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET FÖR MILJÖKONSEKVENSER AV PROJEKTET FÖR EN KRAFTLEDNING PÅ 400 KILOVOLT MELLAN KEMINMAA OCH TORNE ÄLV

Den projektansvariga Fingrid Oyj har den 19 oktober 2018 lämnat in ett bedömningsprogram för miljökonsekvenser i enlighet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) gällande projektet för en kraftledning på 400 kilovolt (kV) mellan Keminmaa och Torne älv till Närings- trafik- och miljöcentralen (NTM-centralen) i Lappland, som fungerar som kontaktmyndighet.

Den projektansvarigas kontaktpersoner är projektchef Mika Penttilä och den tekniska experten Tommi Raussi. Sitowise Oy med kontaktpersonen Lauri Erävuori har fungerat som konsult för miljökonsekvensbedömningsförfarandet.

FÖRFARANDET VID MILJÖKONSEKVENSBEDÖMNING

Syftet med lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är att främja miljökonsekvensbedömningen och ett enhetligt beaktande av bedömningen vid planering och beslutsfattande och samtidigt öka tillgången till information och möjligheterna att delta. Vid en miljökonsekvensbedömning utreds och bedöms de direkta och indirekta miljökonsekvenserna av ett projekt. Förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska tillämpas på det aktuella projektet enligt den projektförteckning som finns i bilagan till lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Enligt projektförteckningen tillämpas förfarandet på kraftledningar ovan jord på minst 220 kilovolt, vars längd är över 15 kilometer.

Förfarandet för miljökonsekvensbedömning har två steg. I det första skedet upprättar den projektansvariga ett bedömningsprogram enligt 16 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning, som är den projektansvarigas plan för nödvändiga utredningar, ordnandet av bedömningsförfarandet samt genomförandet av konsekvensbedömningarna och själva bedömningsförfarandet. Bedömningsprogrammets innehåll regleras mer detaljerat i 3 § i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (277/2017). Innan programmet för miljökonsekvensbedömning överlämnas kan man anordna en förhandsöverläggning enligt 8 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. I detta projekt anordnades en förhandsöverläggning av kontaktmyndigheten den 18 juni 2018.

LAPELY/2058/2018

28.2.2019

I det andra skedet av förfarandet för miljökonsekvensbedömningen utför den projektansvariga, utgående från bedömningsprogrammet och kontaktmyndighetens utlåtande, nödvändiga utredningar och bedömningar gällande projektets konsekvenser samt upprättar en miljökonsekvensbeskrivning enligt 19 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbeskrivning, som är en enhetlig presentation av miljökonsekvenserna av projektet och dess alternativ. Kontaktmyndigheten granskar konsekvensbeskrivningens tillräcklighet och kvalitet och lämnar därefter en motiverad slutsats enligt 23 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning gällande projektets betydande miljökonsekvenser.

Miljökonsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats gällande den bifogas till den tillståndsansökan som avses i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning i enlighet med lagens 25 §. I 26 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning stadgas att det av beslut om projektet ska framgå hur konsekvensbeskrivningen och kontaktmyndighetens motiverade slutsats om den har beaktats. Tillståndsmyndigheten ska enligt 27 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning försäkra sig om att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs.

När det gäller bedömning av miljökonsekvenser som överskrider statsgränser tillämpas Esboavtalet (FN:s ekonomiska kommission för Europas konvention om miljökonsekvensbedömningar i ett gränsöverskridande sammanhang E/ECE/1250, FördrS 67/1997) och ett förfarande enligt detta avtal. En avtalspart har rätt att delta i en annan avtalsparts miljökonsekvensbedömning om det projekt som bedöms sannolikt har negativa miljökonsekvenser för staten i fråga.

BESKRIVNING AV PROJEKTET

Fingrid Oyj planerar en kraftledning på 400 kilovolt mellan Keminmaa och Torne älv. Kraftledningsruttens totala längd är cirka 48 kilometer, varav cirka fyra kilometer utgörs av ny ledningskorridor. Kraftledningen är en del av den nya kraftledningsförbindelsen på 400 kV från Sverige till Pyhänselkä elstation i Muhos. Det kraftledningsprojekt som granskas i detta miljökonsekvensförfarande gäller den del av kraftledningsförbindelsen som löper mellan Keminmaa och gränsen mellan Finland och Sverige.

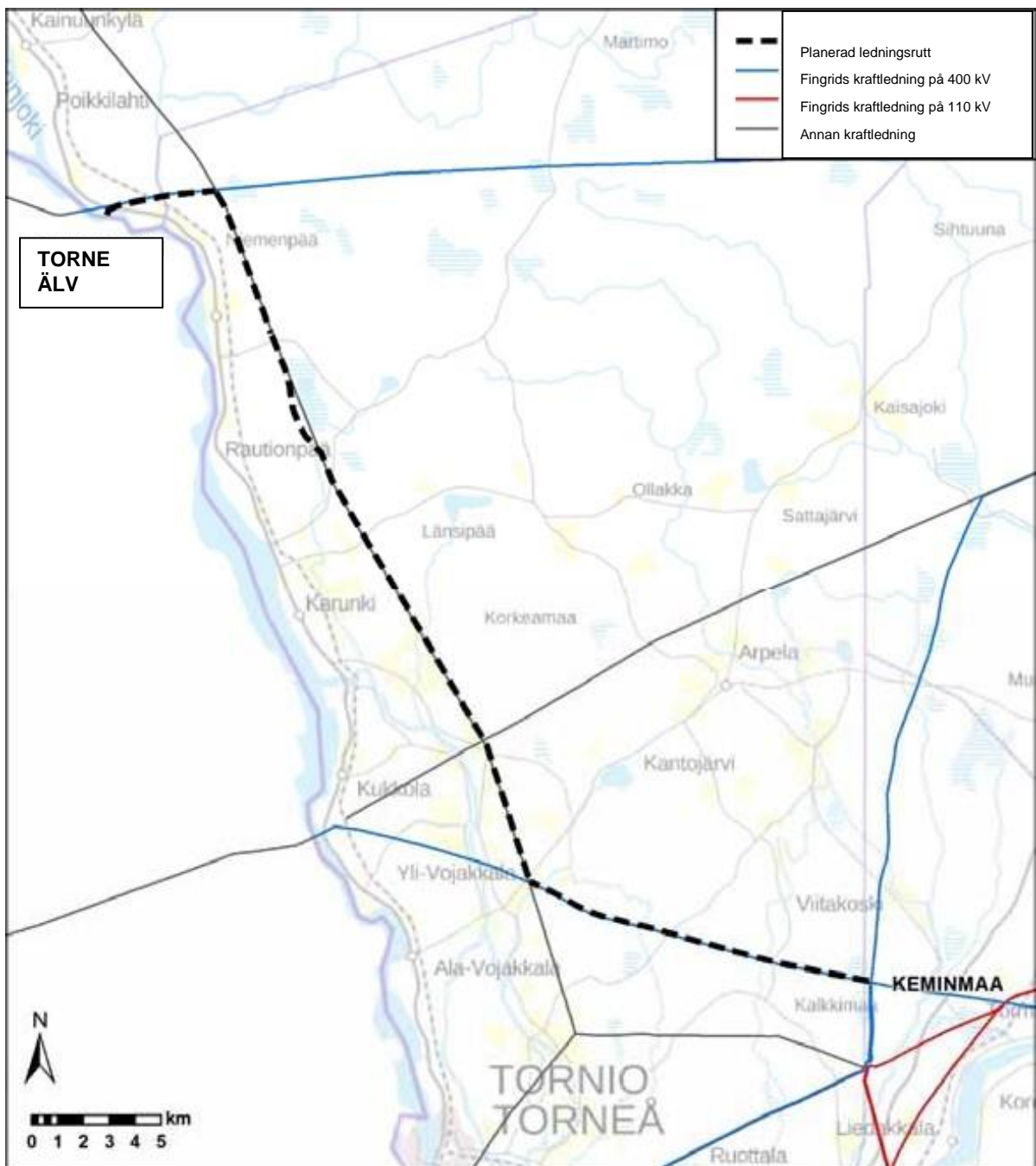
Projektet är beläget inom kommunerna Keminmaa, Torneå och Övertorneå i västra Lappland. Den kraftledningsrutt som utreds är belägen i landsbygdsområden vid kanten av Tornedalen och slutar vid en gränsövergång vid Torne älv. Från den nya elstationen mot nordväst har ledningsruten dragits parallellt med den befintliga kraftledningen på 400 kV. Före Yli-Liakkaa vänder ledningsruten norrut och löper parallellt med den befintliga kraftledningen på 110 kV. Hurujärvi

– Vid Iso-Mustajärvis Natura 2000-område skiljs ledningsruten från den befintliga kraftledningen och placeras i en ny terrängkorridor väster om Naturaområdet. Norr om Naturaområdet placeras ledningsruten igen i anslutning till den befintliga kraftledningen på 110 kV. Den planerade ledningsruten vänder västerut nära Martimo by, och löper parallellt med den befintliga kraftledningen på 400 kV. Innan ledningsruten korsar Torne älv vid Vuentoforsen skiljs den från den befintliga kraftledningsruten och placeras i en ny terrängkorridor.

Den stolptyp som huvudsakligen används för kraftledningen är stagade portalstolpar i stål med två ben. Stolparnas högst belägna delar når en genomsnittlig höjd på omkring 35 meter, och avstånden mellan stolparna är vanligen omkring 300–400 meter. På raka

ledningsavschnitt på åkrar kan man om de tekniska förutsättningarna tillåter det använda ostagade portalstolpar.

Tekniska lösningar som avviker från den normala stolpkonstruktionen kan komma i fråga i enskilda fall för att eliminera eller minska negativa konsekvenser för markanvändningen, naturen eller landskapet eller av tekniska skäl. I sådana fall kan lösningen vara ett byte av kraftledningens placeringssida, lateral förflyttning av ledningar eller annan användning av en avvikande stolptyp. I projektet finns inte möjlighet att använda gemensamma stolpar där den planerade kraftledningen och den befintliga kraftledningen på 400 kV placeras på samma stolpkonstruktion.

INFORMATION OM BEDÖMNINGSPROGRAMMET OCH HÖRANDE

Bedömningsprogrammet var framlagt till påseende 14.12.2018–12.2.2019 på kommunkanslierna i Keminmaa och Övertorneå, på stadshuset i Torneå och på NTM-centralen i Lappland, samt även i elektronisk form på adressen www.ymparisto.fi/keminmaatornionjokivoimajohtoyva. Därtill fanns möjlighet att bekanta sig med bedömningsprogrammet på Torneå stadsbibliotek, Keminmaa kommunbibliotek och Tornedalens biblioteks verksamhetsställe i Övertorneå.

Kungörelsen offentliggjordes på Lapplands NTM-centrals, Torneå stads samt Keminmaa och Övertorneå kommuners officiella anslagstavlor och webbplatser. Ett möte för allmänheten ordnades den 17 januari 2019 i Torneå. På plats fanns representanter för kontaktmyndigheten, den projektansvariga, miljökonsekvenskonsulten och Svenska Krafnät samt 39 deltagare.

Annonser om anhängiggörandet publicerades i Lapin Kansa och Lounais-Lappi. Den projektansvariga har informerat om projektet och informationsmötet för allmänheten genom egna annonser, och markägarna i ledningsområdet har informerats per brev. Den projektansvariga har skapat en webbplats för projektet, med ett elektroniskt responssystem.

Kontaktmyndigheten begärde utlåtanden från följande aktörer:

Torneå stad
Keminmaa
kommun
Övertorneå
kommun
Lapplands
förbund
Museiverket
Tornedalens landskapsmuseum Trafikverket
(fr.o.m. 1.1.2019 Trafikledsverket)
Trafiksäkerhetsverket Trafi (fr.o.m. 1.1.2019 Transport- och kommunikationsverket
Traficom) Regionförvaltningsverket i Lappland
Naturresursinstitutet
Meteorologiska
institutet
Centralförbundet för lant- och
skogsbruksproducenter MTK Forststyrelsen,
Lapplands Naturtjänster
NTM-centralen i Norra
Österbotten Paliskuntain yhdistys
Suomen luonnonsuojeluliitto Lapin piiri ry
Strålsäkerhetscentralen
Caruna Oyj
Digita Oyj
Försvarmakten, staben för 3
logistikregementet Flygstaben, operativa
avdelningen Isosydänmaa renbeteslag
Narkaus renbeteslag
Palojärvi renbeteslag
Lohijärvi renbeteslag
Kemi-Tornion lintuharrastajat Xenus ry
Lapin lintutieteellinen yhdistys ry
Havslapplands miljöhälsosektion
Keminmaan riistanhoitoyhdistys ry
Ylitornion riistanhoitoyhdistys ry

Förutom de ovan nämnda har även andra aktörer och medborgare haft möjlighet att framföra åsikter gällande bedömningsprogrammet.

SAMMANFATTNING AV UTLÅTANDEN OCH ÅSIKTER

I de utlåtanden och åsikter som presenteras här har man avlägsnat uppgifter om bevarandestatus, namn på privatpersoner, fastighetsbeteckningar och bifogade kartor. Allt inkommet material har vidarebefordrats till den projektansvariga som sådant inklusive eventuella bilagor.

Övertorneå kommun

Övertorneå kommun har inga anmärkningar gällande bedömningsprogrammet för kraftledningsprojektets miljökonsekvenser.

Lapplands förbund

I miljökonsekvensbedömningen för Fingrids projekt för en kraftledning på 400 kV mellan Keminmaa och Torne älv granskas en kraftledningsförbindelse på 48 kilometer, varav omkring fyra kilometer är en ny ledningskorridor. Bakgrunden till kraftledningsprojektet är att elmarknaden har behov av ökad kapacitet mellan Finland och Sverige. Som möjliga gränsövergångsställen för kraftledningen bedömdes alternativen A–F, varav miljökonsekvensbedömningen gäller det valda alternativet D, Vuentoforsen i Övertorneå.

Ledningsrutten är belägen på området för landskapsplanen för Västra Lappland, som vann laga kraft den 11 september 2015. Kraftledningsrutten löper genom områden som i landskapsplanen beskrivs som jord- och skogsbruksdominerade områden (M 4508) och jordbruksområden (5099). Väster om kraftledningslinjen har Torne älvdal anvisats som ett område som är viktigt för bevarandet av kulturmiljön eller landskapet (ma 6098).

I landskapsplanen anvisas en ny kraftledningslinje i söder från gränsen till Keminmaa kommun till den svenska gränsen vid Kukkolaforsen. Den kraftledningslinjen som planerats i kraftledningsprojektet följer den nya kraftledningslinje som anvisas i landskapsplanen fram till Yli-Liakkas nordöstra del, där den fortsätter norrut parallellt med den befintliga kraftledningen på 220 kV fram till Vuentoforsen i Övertorneå. Ledningsrutten löper längs den kraftledningslinje på

220 kV som anvisas i landskapsplanen, förutom att den går runt naturskyddsområdet Hurujärvi-Iso-Mustajärvi (SL 4086) och korsar Torne älv vid Vuentoforsen.

I landskapsplanen ges anvisningar om bland annat beaktandet av värdefulla naturmiljöer och landskapsområden som berör hela landskapsplanområdet.

Landskapsplanens markeringar och bestämmelser har beaktats på ett bra sätt i bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser. Den planerade kraftledningslinjen avviker från den rutt för en ny kraftledningslinje som anvisas i landskapsplanen, men avvikelsen är motiverad. Kraftledningslinjen förverkligar landskapets centrala mål i fråga om en kraftledningsförbindelse till Sverige.

Lapplands förbund har inga anmärkningar gällande bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser. Det program för miljökonsekvensbedömning som presenterats ger en god grund för upprättandet av en konsekvensbeskrivning.

Transport- och kommunikationsverket Traficom

När det gäller nya kraftledningsstolpar ska man beakta kravet på flyghindertillstånd enligt

158 § i luftfartslagen 864/2014.

”En mast, ett vindkraftverk, en lyftkran, en belysningsanläggning, en radioanläggning eller någon annan anordning, en byggnad, en konstruktion eller ett märke får inte sättas upp, utformas eller riktas så att den eller det av misstag kan förväxlas med anläggningar eller märken som tjänar luftfarten. En konstruktion eller anordning får inte heller vare sig störa anläggningar som tjänar luftfarten eller flygtrafiken eller i övrigt äventyra flygsäkerheten.

För att anordningar, byggnader, konstruktioner eller märken som eventuellt kan medföra förväxling, störningar eller risker enligt 1 mom. ska få sättas upp krävs ett flyghindertillstånd, om hindret:

- 1) reser sig högre än 10 meter över mark- eller vattenytan och är beläget inom en sådan rektangel runt en flygplats, en flygplats för lätta luftfartyg eller en bana på en reservlandningsplats vars långsidor är på 500 meters avstånd från banans centrumlinje och kortsidor på 2 500 meters avstånd utåt från bantrösklarna,
- 2) reser sig högre än 30 meter över mark- eller vattenytan och är beläget utanför ett område som avses i 1 punkten men på högst 45 kilometers avstånd från referenspunkten för en trafikflygplats som avses i 75 §”

Paliskuntain yhdistys

Den sista delen av ledningen innan den korsar Torne älv (vid Vuentoforsen) är belägen inom Lohijärvi renbeteslags renskötselområde, längs en sträcka på drygt två kilometer. Där placeras kraftledningen huvudsakligen i samma ledningskorridor som den befintliga kraftledningen på 400 kV, så att kraftledningskorridoren breddas med cirka 41 meter. Precis vid kraftledningens slut på den nya ledningens område är ledningsområdet omkring 62 meter brett. Lohijärvi renbeteslags högsta tillåtna antal livrenar är 1 400 och antalet renägare är 51. Renbeteslagets renskötsel baserar sig på naturbete och fritt betande renar.

Beaktande av renskötseln i projektet

Renskötseln är en betydande form av markanvändning med en lång historia i hela renskötselområdet. Rätten att bedriva renskötsel och den fria betesrätt som är intimt förknippad med den är en nyttjanderätt som baserar sig på urminnes hävd, som är direkt skyddad i lag (renskötsellagen 848/1990, 3 §). Vid sidan av renskötsellagen förutsätter de riksomfattande målen för områdesanvändningen samt planeringsbestämmelserna och de allmänna bestämmelserna i landskapsplanen för Västra Lappland, som gäller för området, att förutsättningarna för användning av området för renskötsel ska tryggas inom renskötselområdet. Lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning (252/2017) förpliktar också till utredning av konsekvenserna för näringslivet i området.

Grundläggande uppgifter om renskötseln har utretts väl i detta skede av planeringen. I bedömningen av konsekvenserna används TOKAT-geodatamaterial, guiden PoroYVA som publicerats av Paliskuntain yhdistys (renbeteslagets förening) och Lapplands förbund samt till tillämpliga delar IMPERIA-metoden. Planerna för bedömning av konsekvenserna för renskötseln är tillräckliga.

Eftersom kraftledningsprojektet är beläget så nära renskötselområdets gräns betar renar sällan i området. Enligt den preliminära bedömningen är projektets konsekvenser för renskötseln små, men Paliskuntain yhdistys anser att man ändå bör hålla kontakt med Lohijärvi renbeteslag under utredningsarbetet och utreda deras synpunkter. Enligt bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser är kraftledningsprojektet beläget på privat mark inom ett renskötselområde, vilket innebär att förhandlingar enligt renskötsellagens 53 § inte behöver ordnas. Man kan dock gärna diskutera behovet av andra typer av förhandlingar med renbeteslaget. Lohijärvi renbeteslags synpunkter ska beaktas i

konsekvensbeskrivningen och den fortsatta planeringen av projektet.

Museiverket

Museiverket bedömer bedömningsprogramskedet för miljökonsekvenser inom projektet med tanke på kulturarvet samt den byggda kulturmiljön och landskapet.

Arkeologiskt kulturarv

Avsnittet om kulturmiljön i bedömningsprogrammet innehåller ett separat kapitel om fasta fornlämningar och behovet av att beakta dem i markanvändningsprojekt. I kraftledningsprojektets observationsområde på 200 meter finns inga tidigare kända fasta fornlämningar eller andra arkeologiska kulturarvsobjekt som är skyddade enligt fornminneslagen (295/63). Det närmaste objektet som finns i fornminnesregistret, Vitsarova (objektskod 1000009092), är enligt en inventering som gjordes på 1990-talet beläget omkring 100 meter norr om linjen, på andra sidan av ett åkerområde.

I avsnittet om konsekvensbedömning i bedömningsprogrammet behandlas på en allmän nivå de förfaranden genom vilka konsekvenser av projektet för känt och även sedan tidigare okänt arkeologiskt kulturarv kan undvikas genom inventering samt genom noggrannare styrning av byggandet. I det bedömningsprogram för miljökonsekvenser som är daterat i oktober 2018 framgår inte när en arkeologisk inventering ska göras. En inventering gjordes dock i samband med förfarandet för miljökonsekvensbedömning i augusti 2018.

Vid inventeringen noterades inga tidigare okända fornlämningar eller andra arkeologiska kulturminnesobjekt som är fredade enligt fornminneslagen (295/63) inom projektets influensområde. Inventeringen kan bedömas ha omfattat största delen av linjen, i synnerhet till de delar där arkeologiska kulturarv är mest sannolika.

Det ovan nämnda objektet Vitsarova har inte lokaliserats inom det område som anges i utredningen. Projektet bedöms dock inte heller ha konsekvenser för detta objekt, som sannolikt är beläget längre från linjen för elöverföring än den angivna positionen.

Det arkeologiska kulturarvet har beaktats tillräckligt i bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser, och vid en inventering av projektområdet har man inte konstaterat några fasta fornlämningar eller andra arkeologiska kulturarvsobjekt. Vad det arkeologiska kulturarvet beträffar har Museiverket inga anmärkningar gällande bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser av kraftledningsprojektet mellan Keminmaa och Torne älv eller den inventering som gjorts i samband med det.

Byggd kulturmiljö och landskap

Planmässigt är kraftledningsprojektet beläget inom landskapsplanområdet för Västra Lappland, området för Torneå generalplan 2021 samt i Övertorneå inom området för Torne älvs generalplan. Den största delen av kraftledningsrutten är belägen på nästan obebodda skogs- och myrområden. I bedömningsprogrammet har man i huvudsak tillräckligt beaktat de nationellt eller regionalt värdefulla landskapsområden och byggda kulturmiljöer samt byggnadsarvsobjekt som finns längs kraftledningsrutten eller i dess omedelbara närhet eller eventuellt inom synhåll. När det gäller landskapsområden och byggda kulturmiljöer kommer man att bedöma alla objekt inom ungefär två kilometer från kraftledningsrutten. Därtill beaktas enskilda kulturmiljöobjekt inom 300–500 meters avstånd. Landskaps- och kulturkonsekvenserna kommer därmed att bedömas som de helheter som landskaps- och kulturområdena utgör i både när- och fjärrlandskapet.

Enligt beskrivningen föreslås att bedömningen av projektets miljökonsekvenser riktas mot värdefulla landskaps- och kulturarvsobjekt i synnerhet längs Torne älv.

Inom projektområdet eller dess influensområde finns ett nationellt betydande landskapsområde, Torne äldal (statsrådets principbeslut 1995), samt en nationellt betydelsefull byggd kulturmiljö, "Bosättningen längs Torne älv (RKY 2009)". Inom projektområdet finns även det regionalt betydelsefulla kulturlandskapet "Torne älvs kulturlandskapsområde".

Inom projektområdet finns också det regionalt betydelsefulla landskapsområdet Liakanjoki äldal i Torneå. Som ett tillägg till källorna för miljökonsekvensbedömningen bör man enligt Museiverkets uppfattning lägga till den uppdaterings- och kompletteringsinventering av nationellt och regionalt värdefulla landskapsområden som gjordes åren 2011–2013, där även Liakanjoki äldal lagts till.

I sammanfattningen av bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser presenteras som grund för bedömningen en landskapsanalys som baserar sig på en landskapsarkitekts besök i terrängen. Landskapsanalysen omfattar förmodligen även den byggda miljön. Museiverket föreslår att man för den byggda miljös del använder de inventeringsuppgifter som man fått fram genom projektet "Lapin kulttuuriympäristö tutuksi" (LKYT) även i landskapsanalysen. I avsnitt 5.6.2 i bedömningsprogrammet konstateras att de regionalt värdefulla landskapsområden och kulturmiljöer som beaktats i arbetet baserar sig på landskapsutredningen och områdesangränsningarna i landskapsplanen för Västra Lappland (2014). Utredningarna i fråga ska namnges och förtecknas i beskrivningen.

Museiverket har inget övrigt att anmärka på miljökonsekvensbedömningsprogrammet för kraftledningsprojektet mellan Keminmaa och Torne älv när det gäller den byggda kulturmiljön.

Tornedalens landskapsmuseum

Museiverket ansvarar för de myndighetsuppgifter som berör områdets kulturarv. Landskapsmuseet tar ställning till bedömningsprogrammet när det gäller den byggda kulturmiljön och landskapsvården. Fingrid Oyjs mål är att bygga en ny kraftledning på 400 kilovolt från Muhos via Keminmaa till den svenska gränsen vid Torne älv. Projektet anknyter till utvecklingen av gränsöverföringskapaciteten mellan länderna. Av alternativen för gränsövergångsrutternas har man valt ett, för vilket en miljökonsekvensbedömning görs.

Tanken är att den nya kraftledningen mellan Keminmaa och Torne älv i huvudsak ska placeras intill de befintliga ledningarna på 400 och 110 kilovolt i den befintliga terrängkorridoren, som breddas. Undantag utgörs av Natura 2000-området vid Hurujärvi och Iso-Mustajärvi samt övergången över Torne älv vid Vuentoforsen. I bedömningsprogrammet ges inga motiveringar till det sistnämnda undantaget. Som också konstateras i bedömningsprogrammet bör man med tanke på bevarandet av en enhetlig landskapshelhet prioritera ett förfarande där den nya kraftledningen byggs i anslutning till den befintliga kraftledningen. Den nya terrängkorridoren skulle börja redan öster om riksväg 21 och placeras rakt över forsens. Enligt Tornedalens landskapsmuseums uppfattning skulle två terrängkorridorer så nära varandra försvaga det nationellt betydande landskapsområdets värden. Även placeringen rakt ovanför forsens i gränsälven, vars betydande värden är de fria forsarna och det traditionella fisket i forsområdena, är problematisk. Undervisnings- och kulturministeriet antog år 2017 den traditionella forsiskekulturen i Torne älv i den nationella förteckningen över levande kulturarv, ur vilken man kan lämna in förslag till Unescos förteckning över världsarv. Även

på den svenska sidan har Håvfisketraditionen i Tornedalen tagits upp i kandidatlistan för immateriellt kulturarv. Enligt landskapsmuseets uppfattning bör även kraftledningens nya terrängkorridors konsekvenser för immateriellt kulturarv av nationell betydelse bedömas.

I bedömningsprogrammet har man identifierat den byggda kulturmiljöns och landskapets särdrag och värdefulla områden inom det huvudsakligen välplanerade kraftledningsprojektets influensområde. Även det planerade genomförandet av bedömningen verkar ha utformats på ett ändamålsenligt sätt. Som ett tillägg till källorna för miljökonsekvensbedömningen bör man enligt Tornedalens landskapsmuseums uppfattning lägga till den uppdaterings- och kompletteringsinventering av nationellt och regionalt värdefulla landskapsområden som gjordes åren 2011–2013. Utgående från uppdateringsinventeringen har man i södra och mellersta Lappland valt ut 31 regionalt värdefulla landskapsområden (MAMA), som bekräftats den 16 mars 2016 (https://www.ymparisto.fi/fi-FI/Lapinmaisemat/Etela_ja_KeskiLappi). Ett av dessa värdefulla landskapsområden är Liakanjoki älvdal i Torneå. Den planerade kraftledningen placeras delvis inom detta landskapsområde och tangerar det, och området ska därför beaktas i bedömningen. Landskapsmuseet påpekar också att Liakanjoki i bedömningsprogrammet flera gånger omnämns med det felstavade namnet Liekanjoki. Tornedalens landskapsmuseum har inget övrigt att anmärka på gällande bedömningsprogrammet för kraftledningsprojektets miljökonsekvenser.

NTM-centralen i Norra Österbotten

Eftersom projektet i sin helhet är beläget på Lapplands NTM-centrals område ger NTM-centralen i Norra Österbotten inget utlåtande om projektets bedömningsprogram för miljökonsekvenser.

Projektet anknyter till Fingrids 400 + 110 kilovolts kraftledningsprojekt mellan Pyhänselkä och Keminmaa, för vilket NTM-centralen i Norra Österbotten lämnade in sin motiverade slutsats gällande miljökonsekvensbeskrivningen den 18 januari 2019.

Försvarsmakten

Försvarsmakten har studerat begäran om utlåtanden. Försvarsmakten har ingenting att kommentera gällande kraftledningsprojektet i fråga eller ledningens placering.

I samband med kraftledningsprojektet ska man förutom av försvarsmakten också begära in ett utlåtande från Suomen Turvallisuusverkko Oy (STUVE Oy).

Trafikledsverket

I bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser föreslås att bedömningen fokuserar på vissa konsekvenser som väntas bli betydande. Konsekvenserna för trafiken ingår inte i de konsekvenser som bedöms. Även om konsekvenser som bedöms vara klart obetydliga enligt den gällande lagstiftningen för miljökonsekvensbedömningar kan lämnas utanför bedömningen, borde man i bedömningsprogrammet ha presenterat motiveringarna till att konsekvenserna för trafiken lämnades utanför bedömningen. Trafikledsverket har utifrån den givna informationen inte kunnat bedöma om konsekvenserna för trafiken är betydande.

Den planerade kraftledningen korsar riksväg 21 i Övertorneå. Kraftledningen korsar regionalväg 927 och sex mindre allmänna vägar. Kraftledningen korsar Kolaribanen en gång i Övertorneå.

Vad strömmande vatten beträffar korsar rutten förutom Torne älv även Tieksonjoki och Martimojoki samt flera mindre vattendrag.

Trafikledsverket påminner om att man i den senare planeringen av kraftledningen ska följa Trafikledsverkets anvisningar för el- och teleledningar vid landsvägar (Trafikverkets anvisning 3/2018), säkerhetsföreskrifter för banhållning (Trafikverkets anvisning 7/2018) och anvisningar för elbanor (Trafikverkets anvisning 7/2016). När det gäller dragningar över vattenleder ska man beakta Trafikledsverkets rekommendationer för luftledningars underfartshöjd på vattenområden (Trafikverkets anvisning 15/2018). Enligt vad som uppges i bedömningsprogrammet för miljökonsekvenser finns längs kraftledningsrutten inga vattenleder som är registrerade i trafikledsverkets register. Trafikledsverket vill ändå påminna om att man under och efter byggarbetet bör fästa uppmärksamhet vid tryggheten för den allmänna trafiken på vattnet och på vattendragens is. Transport- och kommunikationsverket (Traficom) ger anvisningar för kablar som går över och under vattendrag samt installationen och utmärkningen av dem, och Traficom ska informeras när projektet är slutfört för att kunna föra in ledningen i register och märka ut den på kartor. Transport- och kommunikationsverket Traficoms gällande anvisning:

https://julkaisut.liikennevirasto.fi/pdf8/lo_2014-23_ilmajohtojen_kaapeleiden_web.pdf

Anmälning om att en luftledning som korsar ett vattendrag har byggts: <https://asiointi.trafi.fi/omatrafi-formservlet-web/lomake/MU6438>.

I programmet noteras att man för att bygga en kraftledning som korsar en järnväg måste söka ett särskilt tillstånd hos Trafikledsverket. Mer information om tillstånd inom järnvägssektorn: <https://vayla.fi/ammattiliikenne-raiteilla/lomakkeet-ja-luvat#.XFF0XDoUnCg>.

Finsk-svenska gränsälvscommissionen

Finsk-svenska gränsälvscommissionens ställningstagande gällande kraftledningslinjen mellan Messaure och Keminmaa (miljökonsekvensbedömningsförfarandet, den fortsatta planeringen av projektet) gäller gränsövergången vid Vuentoforsen:

Gränsälvscommissionen vill fästa uppmärksamhet vid de ökade olägenheter som placeringen av den planerade kraftledningen vid Vuentoforsen i Torne älv skulle medföra. Olägenheterna berör lokala invånares och internationella turisternas fiskemöjligheter i forsen, inklusive sportfiske, fritidsfiske samt traditions- och husbehovsfiske inom kraftlinjernas riskområde i båda länderna. Torne älv är en av Europas mest betydande laxälvar och intresset för älven bland sportfiskare växer.

I den fortsatta planeringen måste kraftlinjens negativa konsekvenser för fisket i Torne älv och för turism- och rekreationsbruket av Vuentoforsen minimeras. Det rekommenderas att båda kraftledningarna på 400 kV placeras så nära varandra som möjligt och korsar älven på samma ställe enligt samma principer på båda sidorna om gränsen.

Strålsäkerhetscentralen

Den planerade kraftledningen byggs i Keminmaa, Torneå och Övertorneå som en luftledning på 400 kV. Ledningens totala längd är cirka 48 km, varav 4 km byggs i en ny och 44 km i en gammal ledningskorridor. Den nya ledningskorridoren är i sin helhet, och den gamla ledningskorridoren till största delen, belägen i ett obebott område. På ett avstånd under 100 m från den planerade kraftledningen på 400 kV finns en bostadsbyggnad och en fritidsbyggnad.

Kring en kraftledning skapas ett el- och magnetfält. I social- och hälsovårdsministeriets förordning (1045/2018) fastställs åtgärdsnivån för befolkningens exponering till 200 μT för magnetfält. Detta värde överskrider inte ens under en kraftledning på 400 kV, där de kraftigaste magnetfälten finns. Förordningen tillämpas inte på exponering för elfält som orsakas av luftledningar med hög spänning, bland annat kraftledningar på 400 kV, som uppfyller elsäkerhetslagens (1135/2016) krav. Förordningen begränsar därmed inte vistelse i närheten av kraftledningar, det vill säga jord- eller skogsbruksarbete eller rekreationsbruk såsom jakt, svampplockning eller bärplockning. Förordningen begränsar inte heller placeringen av kraftledningar nära bostads- eller fritidsbyggnader.

Kraven i förordningen och elsäkerhetslagen skyddar mot omedelbara skadliga effekter av kraftledningar. Resultaten av befolkningsundersökningar utförda under drygt 30 år tyder dock på att boende eller långvarig vistelse i närheten av kraftledningar kan ha negativa effekter på barns hälsa. Som en sammanfattning av de befolkningsundersökningar som gjorts hittills kan man konstatera att riken för leukemi bland barn som bor nära kraftledningar verkar fördubblas om barnen utsätts för magnetfält vars genomsnittliga flödestäthet överskrider 0,4 μT . Resultat från cell- och djurförsök stödjer dock inte dessa resultat. Man känner inte till någon mekanism genom vilket magnetfältet kring en kraftledning skulle orsaka leukemi eller andra cancersjukdomar. Man har inte kunnat påvisa att resultaten av befolkningsundersökningarna är en statistisk illusion. På grund av denna vetenskapliga osäkerhet rekommenderar STUK att man undviker att bygga nya kraftledningar och lokaler där det är tänkt att barn permanent ska vistas så att kraftledningens magnetiska flödes genomsnittliga täthet överskrider 0,4 μT i ovan nämnda lokaler. Kraftledningars elfält har inte konstaterats ha motsvarande effekter.

Det magnetiska flödets täthet är sannolikt alltid under 0,4 μT när avståndet till 400 kV-kraftledningens mittersta linje är minst 100 m. Beroende på det slutliga tekniska förverkligandet av ledningen och den planerade belastningen kan avståndet vara betydligt mindre.

STUK rekommenderar att den nya kraftledningen byggs så att tätheten på det magnetiska flöde som den orsakar inte långvarigt överskrider 0,4 μT i de bostadsbyggnader som är belägna i närheten av kraftledningen. Det finns inga förpliktiggande hinder som beror på strålsäkerhet för att bygga en kraftledning på 400 kV i enlighet med den plan som presenteras i bedömningsprogrammet.

Åsikt (två undertecknare)

Vi har en sommarstuga vid Vuentoforsen i den planerade linjens omedelbara närhet. Linjen kommer att förstöra landskapet kring forsen totalt och samtidigt få strandstugans värde att störtdyka. Finns det inte några alternativ, såsom att gräva ner ledningen eller förse den gamla linjen med större stolpar? Om det här genomförs, hur kommer vi att kompenseras för värdeminskningen eller kommer Fingrid att lösa in fastigheten, så att vi inte behöver bli kvar där och lyssna på linjens sprakande?

Åsikt (två undertecknare)

Den nya kraftlinjen mot söder och närmare vår stugfastighet påverkar semester- och rekreationsanvändningen av vår stuga samt fastighetens och tomtens återförsäljningsvärde på följande sätt (1–4):

1. En kulturhistoriskt viktig landskapshelhet förstörs. Ellinjen och stolparna förstör landskapet. De stör den fria och avslappnande utsikten över älven och mot Sverige. Torne älvs rykte som en fri älv skadas. På parkeringsplatsen vid Vuentoforsen

parkerar årligen tusentals personer, som fotograferar utsikten söderut och norrut längs ån samt mot Sverige.

2. Skadliga effekter av el- och magnetfält samt risker för människors fysiska hälsa har rapporterats. Ljuden från och åsynen av linjen förstör också områdets lugn och skönhet, vilket påverkar människors välbefinnande i ett helhetsperspektiv.

3. Fågellivet i området störs: Flyttfåglar (t.ex. svanar) stannar för att äta vid den befintliga parkeringsplatsen. De kan flyga in i ledningar och stolpar. I området häckar åtminstone två stora rovfåglar och fiskgjusar, som sommartid sitter på stengrundet söder om parkeringsplatsen.

4. El- och magnetfältet stör telefonsignaler. Detta kan få allvariga följder exempelvis i en nödsituation.

Den nya kraftlinjen kan enligt vår åsikt korsa älven på samma ställe som den befintliga kraftledningslinjen. Detta skulle orsaka minst konsekvenser/olägenheter för oss.

Om den nya kraftlinjen byggs på ett sätt som strider mot våra förslag kräver vi ersättning på 200 000 euro.

Åsikt

Vi har bekantat oss med den nya kraftledningslinjen vid Mustajärvi i Karunki. Jag vill föreslå att linjen flyttas vid denna plats. Det bästa alternativet skulle enligt min åsikt vara att den nya kraftlinjen dras intill den gamla kraftlinjen över sjöområdet.

Om detta inte är möjligt ger jag här ett förslag på en alternativ rutt (den röda streckade linjen). Den linje jag föreslår går runt Naturaområdet. Avståndet till Naturaområdet skulle vara minst lika långt som det avstånd från Naturaområdet som Fingrid planerar vid punkt d.

Linjen skulle till största delen placeras på ett område som ägs av Mustajärvi delägarlag. På det området finns mindre skogsmark och skogarna i området avverkades för några år sedan. Utsikterna för ekonomisk avkastning från delägarlagets skogar är därför ganska avlägsna. Den rutt som föreslås (av Fingrid) innebär att linjen löper genom flera skogsägares skiften. Under den linjen hamnar mogna och gamla skogar vars ekonomiska värde och rekreationsvärde är högre. Kanske är deras naturvärden också mer betydande. Därtill binder skogarna i det området betydligt mer koldioxid än busksnåren kring sjön.

Åsikt

Jag är oroad över de miljö- och hälsoeffekter som en kraftledning på 400 kilovolt för med sig:

Jag är oroad över hälsoeffekterna på de människor som bor och rör sig i kraftledningens omedelbara närhet. Hurdana hälsoeffekter har forskningen visat om människor bor i närheten av två starka kraftledningar?

Det har konstaterats att 3G- och 4G-nät inte fungerar nära elnätverk. Den eventuella ytterligare störning som den nya kraftledningen orsakar i nätverken försvårar distansarbete för personer som bor eller har stugor i närheten.

En stor rovfågel häckar i området, hurdana konsekvenser skulle kraftledningen ha för fågelbeståndet i området?

Åsikt (två undertecknare)

Den nya kraftlinjen mot söder och närmare vår stugfastighet påverkar semester- och rekreationsanvändningen av vår stuga samt fastighetens och tomtens återförsäljningsvärde på följande sätt (1–4):

1. En kulturhistoriskt viktig landskapshelhet förstörs. Ellinjen och stolparna förstör landskapet. De stör den fria och avslappnande utsikten över älven och mot Sverige. Torne älvs rykte som en fri älv skadas. På parkeringsplatsen vid Vuentoforsen parkerar årligen tusentals personer, som fotograferar utsikten söderut och norrut längs ån samt mot Sverige.
2. Skadliga effekter av el- och magnetfält samt risker för människors fysiska hälsa har rapporterats. Ljuden från och åsynen av linjen förstör också områdets lugn och skönhet, vilket påverkar människors välbefinnande i ett helhetsperspektiv.
3. Fågellivet i området störs: Flyttfåglar (t.ex. svanar) stannar för att äta vid den befintliga parkeringsplatsen. De kan flyga in i ledningar och stolpar. I området häckar åtminstone två stora rovfåglar och fiskgjusar, som sommartid sitter på stengrundet söder om parkeringsplatsen.
4. El- och magnetfältet stör telefonsignaler. Detta kan få allvarliga följder exempelvis i en nödsituation.

Den nya kraftlinjen kan enligt vår åsikt korsa älven på samma ställe som den befintliga kraftledningslinjen. Detta skulle orsaka minst konsekvenser/olägenheter för oss. Varför måste man bygga två linjer en knapp kilometer från varandra?

Om den nya kraftlinjen byggs någon annanstans än på den befintliga linjens plats kräver vi ersättning på 250 000 euro.

Åsikt

Den befintliga kraftlinjen genomsör vårt älgjaktlags jaktområde, och den nya linjen skulle byggas norr om det. På den befintliga linjens område har vi ca 10 älgstammar som är placerade längs den befintliga linjens norra kant, dock så att de inte är direkt under linjen. Om den nya linjen byggs så som det är tänkt skulle dessa stammar hamna i området mellan den befintliga och den nya linjen. Jag föreslår att man i samband med planeringen av den nya linjen skriver in exempelvis i arbetsbeskrivningen (eller motsvarande) att man vid arbetet med att bygga linjen ska undvika att skada dessa stammar och att stammarna ska få förbli på sin plats. Om de måste flyttas till den nya linjens norra kant gör vi det på egen bekostnad när linjen är klar. Hittills har kraftlinjen och jakten kunnat samexistera utan problem, och vi hoppas att det förblir så.

Åsikt

Jag äger en obebyggd stugtomt i Vuentoforsens strandgeneralplanområde. Jag köpte tomten hösten 2018 med avsikt att bygga en bostads- och en bastubyggnad på tomten. På bilden visas den kraftledningsrutt som Fingrid planerar. Inom kraftledningsområdet hamnar totalt tre obebyggda byggplatser, 1–3, som om denna plan förverkligas helt säkert förloras som byggplatser. Om en ny linje byggs här förstör den hela planområdets och forsens attraktionskraft som landskap och rekreativsområde. I bildens övre kant syns också den befintliga kraftlinjen på 400 kV, **som är belägen ca 100–140 m från byggplatserna**. Nu kommer byggplatserna dessutom att hamna "i kläm" mellan den nya och den gamla linjen.

Tomterna ligger i alldeles i närheten av riksväg 21, och deras tillgänglighet under alla årstider hör därför till den bästa i Övertorneå kommun. Tomternas särdrag i förhållande till miljön är den flackt sluttande stranden, som gör det enkelt att gå ner till vattnet. På området finns även en kommunal vattenledning och elverkets distributionsnät. Jag frågade Övertorneå kommun om det inom kommunens område finns lediga planerade tomter vid älvstranden, och svaret blev att det inte finns några sådana. Var ska vi hitta ersättande byggplatser. Världen är ju också färdig, så vi lär inte få några nya strandtomter, åtminstone inte vid forsarna.

Området kring den planerade linjen hör till de bästa områdena i forsens för spinnfiske året runt. Nu är spinnfiske enligt Fingrids instruktioner inte tillåtet i närheten av linjer. Fisket i forsens har stor betydelse för turismen och rekreationen i området. Den fiskerelaterade turismen kring Torne älv har ökat kraftigt under de senaste åren, vilket har höjt områdets anseende märkbart.

Torne älv är ca 510 km lång och Vuentoforsen är 3,3 km lång, och nu skulle vi få 2 ellinjer som upptar ca 800 m av forsens. Viktiga övergångar för stamnätet placeras inom ett område som enligt mig är en liten del av hela älven (0,15 %) men en stor del av forsens (24,24 %). Forsens håller på att bli en riktig djungel av ledningar.

Elförbrukningen i Övertorneå 2017 var 45 GWh, medan den i Torneå, där Kukkolaforsens övergångsplats finns, var ca 3 172 GWh, så även i detta avseende möts för- och nackdelarna inte riktigt.

Nu håller denna typ av unika byggplatser längs Torne älv på att försvinna. Fastän älven är lång och erbjuder hur många alternativ som helst för byggandet av linjen. Sådana här linjers livs-, produktions- och användningstid är längre än en människas liv, så vi borde nog kunna bygga linjerna så och på sådana platser att de inte är mitt framför ögonen på oss eller stör vårt liv eller vår hälsa. Nu verkar det bara som att det är en så oöverkomlig utmaning för byggaren att bygga linjen om älven är 200 m bredare eller om en stolpe hamnar på ett översvämningsområde. Nog har man ju kunnat bygga linjer också för 50 år sedan. Kan man nu inte komma över eller under älven på något annat sätt, nu har vi ju tillgång till annan utrustning än bågsågen, hästen, hackan och Jussi. Och hur är det sedan när en tredje kraftlinje behövs om 50 år, skulle det kanske redan nu vara dags att planera inför det samtidigt.

I gallringen av preliminära alternativ i miljökonsekvensbedömningen talar man om en jordkabels höga pris, driftsäkerhet och miljöeffekter.

Nu är det inte fråga om mer än några få stolpar på ett bebott område. Om man jämför en jordkabel med en luftledning tror jag att den skulle vara ganska konkurrenskraftig, eftersom man slipper bygga och transportera olika konstruktioner och betongfundament, och i själva byggandet slipper

28.2.2019

man all klättring och användning av lyftkranar. Även behovet av servicevägar för byggandet av linjen minskar betydligt. Och i samma kabelgrav kan man placera **kablar för 3 linjer**, vilket minskar kostnaderna betydligt samtidigt som kapaciteten är tryggad långt in i framtiden. Byggandet av en jordkabel kan skötas av lokala företag, och inga polacker eller polska konstruktioner behövs.

Just på grund av driftsäkerheten har elnätets kablar flyttats under jord, i synnerhet har alla nya linjer dragits under jord i bebodda områden. Området kring en luftledning måste konstant röjas och underhållas.

När man tänker på miljön skulle en kabelgrav helt säkert inte vara 62 meter bred, och den har inte heller synliga delar ovan jord. En jordkabel märks inte ens i miljön efter 10 år. Ett område med en jordkabel kan inte jämföras med en djungel av luftledningar när man tänker på landskapet samt trivseln i och användningen av miljön. Nu är ett alternativ att också gräva ner den gamla linjen i det bebodda området och få den utom synhåll.

Och kring Vuentoforsen och Martimojoki lever ju också fiskgjusar, som nog också får vara försiktiga när de flyger i linjedjungeln.

Åsikt (två undertecknare, två åsikter har lämnats in)

På Vuentoforsens strand samt mellan riksvägen och den befintliga gamla kraftlinjen finns småhus som används som bostäder, och markområden som hör till vår hemgård används mångsidigt för odling och företagsverksamhet. Vår hemgård genomskärs redan av en kraftlinje på 400 kV, med alla de besvär och olägenheter som den för med sig. Kraftlinjen har redan i omkring 50 år begränsat det vardagliga livet och utövandet av näringsverksamhet etc. för alla oss invånare. Kraftlinjen har också förstört alla de bästa byggplatserna för småhus på vår hemgård och försvarat livet och markanvändningen inom magnetfältet samt verksamhet under och i närheten av linjen. Inte heller hälsorisker och hälsoeffekter som påverkar vårt liv kan uteslutas. Hjärtssymtom förekommer redan, och undersökningar har visat att det finns en särskild risk för att insjukna i leukemi, som inte bara gäller barn utan också vuxna. Detta har orsakat stor oro hos oss som bor under linjen. Den befintliga gamla linjen har också stört det sociala livet i mycket hög grad och jag kan säga att den har varit en SKAM i denna hemmiljö. Jag förstår mycket väl att ingen vill ha ett sådant där plågoris på sin gård och i sin boendemiljö, och inte skulle de som planerar projektet heller vilja ha en sådan besvärlig och ful konstruktion på sina gårdar.

När man talar om skogsvård och odling av träd, så kan man under en sådan här linje inte odla några träd, eftersom de röjs bort med några års mellanrum, såsom man har gjort här i vår boendemiljö. Även prydnadsträd på gården har sågats ner precis när blomningen varit på väg att börja (jag har upplevt mycket lidande och bitterhet till följd av detta). Linjen har i tiotals år orsakat så mycket lidande och ångest och allt som människor tvingats gå igenom på grund av den där linjen, att det inte längre kan uttryckas med några som helst mätare eller beskrivningar. Detta är UPPRÖRANDE!

Vi motsätter oss ovillkorligen byggandet av en ny kraftlinje här på vår gård och hoppas att man skulle förstå någon mänsklighet och rimlighet i denna planering. Vi kräver att linjen inte dras här genom våra gårdar. Det skulle ta ifrån oss det sista vi har av boendemöjligheter och förstöra vår livsmiljö. Det skulle också ta ifrån oss även de sista byggplatserna på strandområdet och medföra mycket stora olägenheter för vår affärsverksamhet, fisketurismen, odlingsverksamheten och så vidare. Det skulle slutgiltigt förstöra alla

28.2.2019

våra möjligheter att bo här och förstöra livet för oss MÄNNISKOR.

I tillägg till det ovanstående kommer det igen att göras röjningsarbeten vid kanterna av den gamla linjen, där man på ett 10 meter brett område på båda sidorna om linjen tar bort de högsta och grövsta träden, vilket ytterligare skadar miljön genom att förstöra luckan och förfula vår boendemiljö.

Med all respekt ber jag dem som planerar projektet att visa lite mänsklighet och respekt gentemot oss som bor och lever här på gården.

Vi motsätter oss att den nuvarande planen förverkligas när det gäller övergången vid Vuentoforsen, eftersom det finns planerade strandtomter i linjens omedelbara närhet. Om linjen placeras här kommer ingen att köpa dessa tomter. Om det inte finns några andra alternativ, placera den vid P-platsen ca 500 m söderut. Den gamla linjen har redan tagit 5 ha av den mark som hör till mitt hem, och nu tänker ni också förstöra de sista strandtomterna.

Åsikt

Vi har bekantat oss med den nya kraftledningslinjen vid Mustajärvi i Karunki. Jag vill föreslå att linjen flyttas vid denna plats. Det bästa alternativet skulle enligt min åsikt vara att den nya kraftlinjen dras intill den gamla kraftlinjen över sjöområdet. Om detta inte är möjligt ger jag här ett förslag på en alternativ rutt (den röda streckade linjen).

Den linje jag föreslår går runt Naturaområdet. Avståndet till Naturaområdet skulle vara minst lika långt som det avstånd från Naturaområdet som Fingrid planerar vid punkt d.

Linjen skulle till största delen placeras på ett område som ägs av Mustajärvi delägarlag. På det området finns mindre skogsmark och skogarna i området avverkades för några år sedan. Utsikterna för ekonomisk avkastning från delägarlagets skogar är därför ganska avlägsna. Den rutt som föreslås (av Fingrid) innebär att linjen löper genom flera skogsägares skiften. Under den linjen hamnar mogna och gamla skogar vars ekonomiska värde och rekreativvärde är högre. Kanske är deras naturvärden också mer betydande. Därtill binder skogarna i det området betydligt mer koldioxid än busksnåren kring sjön.

Jag hoppas att ni beaktar mina önskemål gällande ellinjens placering.

Skogssammanslutningen Mäkelä-Rautiokangas

Vi föreslår för vår del att ruttan för den planerade 400 kV:s kraftledningen vid Mustajärvi i Karunki ändras på det sätt som (*hänvisning till framföraren av föregående åsikt*) föreslår. Enligt vår uppfattning beaktar det förslag som framförts av (*hänvisning till framföraren av föregående åsikt*) på ett tillräckligt sätt Naturaområdets avståndskrav och fågeldirektiv. På så sätt skulle man undvika större negativa konsekvenser för skogsbruket för flera fastigheter och markägare.

Vi hoppas att vårt förslag passar för Fingrid och myndigheterna.

Utlåtanden enligt Esboavtalet för Finlands delgivning

Miljöministeriet har som behörig myndighet enligt Esboavtalet den 14 december 2018 meddelat Sverige att det aktuella förfarandet för miljökonsekvensbedömning inleds. Den svenska miljömyndigheten Naturvårdsverket begärde utlåtanden från myndigheter och organisationer i Sverige samt informerade om projektet och om informationsmötet i Torneå. Dokumenten har funnits till påseende på Naturvårdsverkets webbplats. Hörandetiden var 19.12.2018–18.2.2019. Sju olika aktörer lämnade in utlåtanden. Nedan ges en sammanfattning över de synpunkter som framförts.

Havs- och vattenmyndigheten, Riksantikvarieämbetet och Försvarsmakten meddelar att de inte har några utlåtanden om ärendet.

Trafikverket hänvisar till det utlåtande som tidigare skickats till Svenska Kraftnät.

Sametinget beskriver bland annat hur renskötseln och samernas övriga behov beaktas. De berörda renbeteslagen har rätt att påverka och måste få möjlighet att påverka besluten. Sametinget lyfter fram vad som bör beskrivas i miljökonsekvensbedömningen och beskriver vilka konsekvenser den planerade kraftledningen kan ha för renskötseln.

Länsstyrelsen i Norrbottens län tar upp frågor som rör kulturmiljön, renskötseln, rekreationsanvändningen av Torne älvs och Muonioälvens älvdal samt naturmiljön som teman som behöver beskrivas och utredas samt i samband med vilka man behöver utreda mildrande åtgärder och försiktighetsåtgärder.

Länsstyrelsen i Norrbottens län har också bifogat en skrivelse om bedömningen av miljökonsekvenserna i renskötselområdet och begär information om hur konsekvenserna för renskötseln beaktas i miljökonsekvensbedömningen.

Finsk-svenska Gränsälvskommissionen anmärker på de ökade olägenheter som den planerade kraftledningen kan orsaka i fråga om fiskemöjligheterna för internationella fisketurister, lokala fritidsfiskare samt traditions- och husbehovsfisket inom kraftledningarnas riskområde i båda länderna.

Naturvårdsverket skriver att miljöministeriet i sin anmälan om projektet har bett Sverige om förslag på hur länderna tillsammans kan säkerställa att projektets gränsöverskridande konsekvenser bedöms som en helhet i enlighet med EU:s anvisningar och hur förfarandena för miljökonsekvensbedömning i Finland och Sverige för projektets olika delar kan samordnas. Enligt Naturvårdsverket krävs en samordning av förfarandena för bedömning av miljökonsekvenser eller ett gemensamt förfarande för bedömning av miljökonsekvenser. Enligt Naturvårdsverket bör båda ländernas myndigheter och stamnätsbolag genom förhandlingar avgöra hur ett sådant förfarande kan förverkligas.

KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Beskrivning av projektet

I avsnittet om beskrivning av projektet i bedömningsprogrammet presenteras de uppgifter som krävs enligt 3 §, 1 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning gällande bland annat projektets syfte och den projektansvariga. Enligt kontaktmyndighetens uppfattning har tillräcklig information om projektet presenterats.

I bedömningsprogrammet konstateras att kraftledningsprojektet är en del av ett projekt som togs med på EU-kommissionens lista över projekt av gemensamt intresse (Projects of Common Interest, PCI) den 23 november 2017. Statusen kan beviljas för projekt som är av stor betydelse för EU:s inre marknad för energi och för uppnåendet av EU:s energipolitiska mål. Projektets ställning som en del av PCI-projektet beskrivs kort i bedömningsprogrammet. Kraftledningarna mellan Pyhänselkä och Keminmaa samt mellan Keminmaa och Torne älv utgör en egen PCI-tillståndsprocess. PCI-förfarandet för den kraftledning som nu bedöms har ännu inte startat. PCI-förfarandet skulle ändå ha kunnat diskuteras mer detaljerat i bedömningsprogrammet, för nu när man bara i korthet nämner saken förblir projektets anknytning till PCI-förfarandet och förfarandets gång oklara. I konsekvensbeskrivningen ska PCI-förfarandet och det aktuella skedet i förfarandet beskrivas grundligare.

Planer och tillstånd som krävs för genomförande av projektet

I bedömningsprogrammet konstateras att man då kraftledningen placeras på ett vägområde vid behov ska ansöka om undantagstillstånd för byggande inom en landsvägs skydds- eller frisksområde i enlighet med landsvägslagens (503/2005) 47 §. Kontaktmyndigheten påpekar att landsvägslagen har förnyats och att lagen om trafiksystem och landsvägar trädde i kraft den 1 augusti 2018. 47 § om undantagstillstånd ingår också i lagen om trafiksystem och landsvägar. Lagens namn ska ändras till den korrekta formen i konsekvensbeskrivningen. Kontaktmyndigheten påpekar också att Trafikledsverket sedan den 1 januari 2019 har fungerat som banhållare (tidigare namn Trafikverket). Trafiksäkerhetsverket Trafi är sedan början av 2019 en del av Trafik- och kommunikationsverket Traficom. Ämbetsverkens namn bör uppdateras i konsekvensbeskrivningen.

I bedömningsprogrammet beskrivs på ett heltäckande sätt hur projektet anknyter till planer och program som anknyter till klimatet och klimatförändringen, naturskydd, kulturmiljön och områdesanvändningen.

Anknytning till andra projekt

Enligt 3 §, 1 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska man i samband med beskrivningen av projektet ange projektets anknytning till andra projekt. Kontaktmyndigheten konstaterar att en beskrivning av övriga projekt är central för bedömningen av de gemensamma konsekvenserna. I bedömningsprogrammet konstateras att kraftledningsprojektet mellan Keminmaa och Torne älv är en del av den elöverföringsförbindelse som utvecklas mellan Finland och Sverige, som för Finlands del förverkligas i två steg. Först förverkligas delen mellan elstationerna i Pyhänselkä och Keminmaa, vars förfarande för miljökonsekvensbedömning har framskridit så långt att NTM-centralen i Norra Österbotten, som fungerar som kontaktmyndighet, har lämnat in en motiverad slutsats gällande konsekvensbeskrivningen den 18 januari 2019.

På den svenska sidan fortsätter kraftledningen till Messaure. Det aktuella kraftledningsprojektet är därmed en del av kraftledningsförbindelsen mellan Pyhänselkä och Messaure.

Bedömningsprogrammet innehåller ingen närmare beskrivning av den planerade kraftledningens anknötning till kraftledningen mellan Pyhänselkä och Keminmaa eller kraftledningen på den svenska sidan. Bedömningen av de totala konsekvenserna av den projekthelhet som de tre kraftledningsprojekten utgör beskrivs inte i bedömningsprogrammet och det föreslås inte heller att de totala konsekvenserna ska bedömas. Kontaktmyndigheten förutsätter att alla projekt som hör till projekthelheten granskas och att deras totala konsekvenser bedöms. Angående detta måste man förhandla med Sverige.

Miljökonsekvenser som överskrider statsgränser

I 29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning stadgas om förfaranden för internationellt hörande. Om miljöministeriets befogenheter i skötseln av uppgifter enligt internationella avtal som är förpliktande för Finland stadgas i 28 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Miljöministeriet har skickat ett meddelande om det aktuella projektet till Sverige, där den svenska miljömyndigheten Naturvårdsverket har informerat om projektet. Miljöministeriet har skickat svaret från Sverige samt de utlåtanden som getts till kontaktmyndigheten. Kontaktmyndigheten har skickat dem till den projektansvariga så att de kan beaktas i det fortsatta arbetet med projektet.

Bedömningsprogrammet innehåller ingen separat beskrivning av en bedömning av projektets konsekvenser på den svenska sidan. I konsekvensbeskrivningen ska man som en egen punkt behandla de konsekvenser som berör Sverige, och denna ska innehålla tillräckligt med specifik information om gränsöverskridande miljökonsekvenser.

Bedömningsförfarande och tidtabell

I bedömningsprogrammet beskrivs bedömningsförfarandets framskridande och tidtabell. Kontaktmyndigheten påpekar att det på sidan 11 felaktigt sägs att bedömningsförfarandet avslutas när kontaktmyndigheten lämnar in en motiverad slutsats gällande konsekvensbeskrivningen, fastän även en bedömning av den motiverade slutsatsens aktualitet ingår i bedömningsförfarandet.

Enligt 27 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska tillståndsmyndigheten försäkra sig om att den motiverade slutsatsen är aktuell när tillståndsärendet avgörs. Kontaktmyndigheten ska på tillståndsmyndighetens begäran framföra sin åsikt om huruvida den motiverade slutsats som kontaktmyndigheten har sammanställt är uppdaterad och vid behov specificera till vilka delar den inte längre är det och till vilka delar miljökonsekvensbeskrivningen måste kompletteras för att den motiverade slutsatsen ska kunna uppdateras. Vid kompletteringen av miljökonsekvensbeskrivningen iaktas bestämmelserna om hörande om miljökonsekvensbeskrivningen i 20 §. Kontaktmyndigheten ger därefter sin uppdaterade motiverade slutsats i enlighet med 23 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning. Kontaktmyndigheten konstaterar att konsekvensbeskrivningen i enlighet med den gällande lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbeskrivning ska innehålla beskrivningar av inlämnandet av den motiverade slutsats som hör till förfarandet för miljökonsekvensbeskrivning, säkerställandet av dess aktualitet och tillståndsförfarandet.

På sidan 12 i bedömningsprogrammet finns ett illustrerande diagram över förfarandet för miljökonsekvensbedömning inom projektet. Om diagrammet används i konsekvensbeskrivningen bör man lägga till beaktandet av den motiverade slutsatsen i

tillståndsförfarandet och säkerställandet av den motiverade slutsatsens aktualitet. Ett sådant internationellt hörande i samband med miljökonsekvensbedömningen som avses i 28–29 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning nämns inte i diagrammet. Förfarandet enligt

Esboavtalet beskrivs kort i bedömningsprogrammet i avsnittet om information och ordnandet av deltagande på sidorna 13–14.

Enligt 17 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning är den tid som reserveras för framförande av åsikter och utlåtande i regel 30 dagar lång, men den kan av särskilda skäl förlängas till högst 60 dagar. Enligt lagens detaljerade motiveringar (RP 259/2016) kan särskilda skäl exempelvis vara tillämpning av Esboavtalet, där man hör en annan avtalspart. Kontaktmyndigheten påpekar att det i avsnittet om tidtabellen för miljökonsekvensbedömningen på sidan 14 i bedömningsprogrammet konstateras att kontaktmyndigheten lägger fram bedömningsprogrammet till påseende för en månads tid, men att påseendetiden för bedömningsprogrammet i fråga nu har varit 60 dagar på grund av det ovan nämnda internationella hörandet. Det ovan nämnda ska korrigeras i konsekvensbeskrivningen.

Kompetens hos de som utarbetar bedömningsprogrammet

Enligt 33 § i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska den projektansvariga säkerställa att den har tillgång till tillräcklig sakkunskap om utarbetandet av ett program för miljökonsekvensbedömning och en miljökonsekvensbeskrivning. Kontaktmyndigheten bedömer kompetensen i samband med sin granskning av bedömningsprogrammet och konsekvensbeskrivningen. Enligt 3 §, 7 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska bedömningen innehålla uppgifter om kompetensen hos de som utarbetat bedömningsprogrammet.

Kontaktmyndigheten har inga anmärkningar gällande kompetensen hos de som utarbetat bedömningsprogrammet. Även konsekvensbeskrivningen ska innehålla motsvarande uppgifter om de som deltagit i bedömningen.

Kraftledningsprojektets framskridande och livscykel

Projektets framskridande och livscykel beskrivs väl i bedömningsprogrammet. Bedömningsprogrammet innehåller många tydliga diagram och illustrativa bilder.

Alternativ för genomförande av projektet och jämförelse av dem

Enligt 3 §, 2 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska bedömningsprogrammet i behövlig mån innehålla uppgifter om sådana skäliga alternativ som är beaktansvärda vad gäller projektet och dess säregenskaper, och av vilka ett alternativ är att avstå från projektet, såvida ett sådant alternativ inte av särskilda skäl är onödigt.

Enligt bedömningsprogrammet utreds i detta projekt ett alternativ för genomförande. Den kraftledningsrutt som granskas beskrivs i bedömningsprogrammet genom tvärsnittsbilder med exempel. Den planerade kraftledningsruttens längd och yta presenteras i tabellform enligt tvärsnittsintervall.

Enligt bedömningsprogrammet utreder man i förfarandet för bedömning av miljökonsekvenser inte alternativet att avstå från projektet, eftersom detta alternativ inte är möjligt med tanke på stamnätets funktion. I bedömningsprogrammet konstateras att Fingrid ansvarar för Finlands elsystems funktion i enlighet med villkoren för det elnätstillstånd som beviljats i enlighet med elmarknadslagen, och att bolaget ska sköta sina skyldigheter enligt elmarknadslagen på ett långsiktigt sätt så att stamnätet är driftsäkert och har en överföringskapacitet som uppfyller samhällets krav nu och i framtiden. I

bedömningsprogrammet konstateras vidare att det inte är möjligt att avstå från projektet, eftersom elöverföringen inte kan skötas med det befintliga stamnätet och de närverksinvesteringar som redan gjorts utan utmaningar i form av begränsad överföringskapacitet eller utan att äventyra driftsäkerheten, och eftersom stamnätsbolaget då inte skulle agera i enlighet med elmarknadslagen. Enligt kontaktmyndighetens uppfattning är motiveringarna till att lämna bort nollalternativet tillräckliga.

I bedömningsprogrammet konstateras att principen i kraftledningsprojektet har varit att den nya kraftledningen till så stor del som möjligt ska placeras på samma plats som eller i anslutning till den befintliga kraftledningen. Enligt kontaktmyndigheten är det motiverat att de nationella områdesanvändningsmålen i fråga om förnybar energiförsörjning till denna del har valts som utgångspunkt för projektet.

Enligt bedömningsprogrammet utredde Fingrid och Svenska kraftnät tillsammans flera olika alternativ för var ledningen skulle kunna korsa gränsen mellan Sverige och Finland. Utgångspunkten för utredningen var att hitta det mest genomförbara alternativet för båda bolagen. I utredningen av alternativ beaktades sju olika ställen där ledningen skulle kunna korsa Torne älv, och dessa ställen var belägna mellan Kauvosaarenpää i Övertorneå och Kukkolaforseen i Torneå. Enligt bedömningsprogrammet valdes Vuentoforsen som den lämpligaste platsen, eftersom en övergång vid Vuentoforsen är tekniskt genomförbar för båda bolagen och eftersom övergången ur alla perspektiv är tillgänglig. I bedömningsprogrammet presenteras en kort beskrivning av olika alternativ för var kraftledningen skulle kunna korsa gränsen (alternativ A–F).

Enligt kontaktmyndighetens uppfattning är gränsövergången vid Vuentoforsen ett av kraftledningsruttens mest kritiska ställen, och man borde därför i bedömningsprogrammet ha behandlat urvalet av alternativ för detta grundligare och i mer detalj än vad som nu är fallet beskrivit orsaken till att alternativ D (Vuentoforsen i Övertorneå) valdes och till att övriga alternativ inte ansågs genomförbara. Kontaktmyndigheten påpekar också att det i de åsikter som framförts presenteras nya alternativ för placeringen av gränsövergången. I bedömningen måste man beakta även dessa föreslagna placeringar och beslutet om kraftledningens placering ska basera sig på en tillräcklig bedömning av konsekvenserna.

Beskrivning av nuläget och utvecklingen av miljön

Enligt 3 §, 4 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska bedömningsprogrammet innehålla en beskrivning av nuläget och utvecklingen av miljön inom det sannolika influensområdet. Beskrivningen av nuläget och utvecklingen av miljön är viktig för att man ska kunna identifiera konsekvenserna och rikta konsekvensbedömningen.

I bedömningsprogrammet har nuläget i miljön i huvudsak beskrivits i tillräcklig omfattning. Konsekvensbeskrivningens beskrivning av nuläget i miljön ska utvidgas så att den även beaktar de faktorer som tagits upp i utlåtanden och åsikter. Konsekvensbeskrivningen ska innehålla en heltäckande beskrivning av vilka utredningar som gjorts för att bedöma nuläget och hur man kommit fram till de slutsatser som presenteras.

Riksomfattande områdesanvändningsmål

De riksomfattande områdesanvändningsmålen rättsverkningar regleras i 24 § i markanvändnings- och bygglagen (MBL, 132/1999), enligt vilken de berör planeringen av områdesanvändningen och statliga myndigheters verksamhet. I 24 §, 2 momentet i MBL stadgas att man vid planering av områdesanvändning ska beakta de riksomfattande målen för områdesanvändningen så att möjligheterna att uppnå dem främjas. Statsrådets beslut om nya riksomfattande områdesanvändningsmål trädde i kraft den 1 april 2018.

I bedömningsprogrammet nämns de riksomfattande områdesanvändningsmålen i samband med det stycke som beskriver projektets relation till planer och program och i samband med de grundläggande uppgifterna om projektet, och det konstateras bland annat att de riksomfattande områdesanvändningsmålen gällande förnybar energiförsörjning har valts som utgångspunkt för projektet. Kontaktmyndigheten konstaterar att det hade varit bra om man i bedömningsprogrammet även hade behandlat projektets anknytning till andra riksomfattande områdesanvändningsmål. I konsekvensbeskrivningen måste man göra en mer omfattande granskning av de riksomfattande områdesanvändningsmålen och beskriva hur de riksomfattande områdesanvändningsmålen berör det aktuella kraftledningsprojektet samt på vilka sätt förverkligandet av dessa mål kan främjas genom projektet.

Konsekvensbedömning

Enligt 3 §, 5 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska bedömningsprogrammet i behövlig mån innehålla förslag på kända miljökonsekvenser och sådana konsekvenser som ska bedömas, inklusive miljökonsekvenser som överskrider statsgränserna, och gemensamma konsekvenser med andra projekt i den omfattning som behövs för den motiverade slutsatsen, samt motiveringar för avgränsningen av vilka miljökonsekvenser som ska bedömas.

Enligt bedömningsprogrammet föreslås att bedömningen av projektets miljökonsekvenser riktas mot följande förväntade konsekvenser som sannolikt är betydande: konsekvenser för näringslivet för jord- och skogsbrukets del, konsekvenser för bosättningen, konsekvenser för landskapet och värdefulla kulturarvsobjekt, i synnerhet längs Torne älv, samt konsekvenser för värdefulla naturobjekt längs kraftledningsrutterna och naturens mångfald ur hela projektområdets perspektiv.

Enligt bedömningsprogrammet kommer huvudfokuset i miljökonsekvensbedömningen att ligga på konsekvenser som sannolikt är betydande. Kontaktmyndigheten konstaterar att förfarandet för miljökonsekvensbedömning enligt lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska riktas mot betydande miljökonsekvenser, men enligt förarbetet för lagen (RP 259/2016) konstateras att bedömningen även ska innefatta sådana konsekvenser som kräver närmare utredning innan det kan konstateras huruvida de är betydande. Konsekvensbedömningen ska även täcka konsekvenser som i början av bedömningen ännu är osäkra, och som under konsekvensbedömningsförfarandet utreds närmare. Konsekvenser som bedöms vara klart obetydliga kan lämnas utanför bedömningen. Kontaktmyndigheten anser att bedömningen av vilka förväntade konsekvenser som sannolikt är betydande i huvudsak går i rätt riktning, men konstaterar att avgränsningen av konsekvensbedömningen hade kunnat motiveras närmare.

Enligt bedömningsprogrammet tillämpas i projektet ett bedömningsförfarande enligt IMPERIA-projektet, som är ett förfarande för bedömning av miljökonsekvensers betydelse som grundar sig på fastställande av konsekvensernas omfattning och värderingar av de objekt som bedöms. Vid sidan av IMPERIA-metoden används även annat tillgängligt material. Enligt bedömningsprogrammet ska man i expertbedömningarna av konsekvensernas betydelse beakta konsekvensernas omfattning och känsligheten hos det objekt som påverkas. Kontaktmyndigheten konstaterar att det i konsekvensbedömningen är viktigt att beskriva olika verkningsmekanismer och visa vad bedömningen av konsekvensernas betydelse grundar sig på. Endast en bedömning av konsekvensernas betydelse räcker därför inte.

I bedömningsprogrammet beskrivs de utredningar som har gjorts och ska göras som grund för konsekvensbedömningen samt tidtabellen för dessa. Kontaktmyndigheten har inga anmärkningar gällande dessa.

I bedömningsprogrammet konstateras att man i konsekvensbedömningen använder ett så kallat indelat förfarande, där beslutsfattande som bygger på olika värdeutgångspunkter framhävs. Kontaktmyndigheten anser att det förfarande som valts är motiverat.

Avgränsning av influensområdet

I bedömningsprogrammet beskrivs grunderna för avgränsningen av observationsområdet och influensområdet. Kontaktmyndigheten konstaterar att observationsområdena för olika slag av konsekvenser ska beskrivas detaljerat i konsekvensbeskrivningen och att avgränsningen av influensområdet ska grunda sig på faktiska konsekvenser. I konsekvensbeskrivningen ska presenteras tydliga motiveringar till avgränsningen av influensområdet, som baserar sig på utredningar.

Samhällsstruktur och markanvändning

Områdets planläggningssituation har beskrivits på ett heltäckande sätt i bedömningsprogrammet. Relevanta planmarkeringar och -bestämmelser har identifierats och beaktats på ett bra sätt.

Ledningsrutten korsar Törmä strandgeneralplaneområde vid Vuentoforsen i Övertorneå. Kontaktmyndigheten konstaterar att man måste beakta kraftledningens konsekvenser för strandgeneralplanen i fråga och förutsättningarna för förverkligandet av den samt de synpunkter som tas upp i de åsikter som framförts.

Enligt bedömningsprogrammet behandlas i bedömningen kraftledningarnas förhållande till markanvändningen och dess olika funktioner. I kraftledningsprojekt ligger fokus vanligen på tätorter, bosättning och fritidsbostäder, jord- och skogsbruk samt rekreationsområden. Till de verkningsmekanismer som lyfts fram hör bland annat konsekvenserna för byggandet, bosättningen samt förutsättningarna för jord- och skogsbruk. Kontaktmyndigheten har inga anmärkningar gällande detta.

Renskötsel

Kraftledningsrutten är i huvudsak placerad utanför renbeteslagens områden. Innan den korsar Torne älv vid Vuentoforsen korsar en lite mer än två kilometer lång del av kraftledningen den sydligaste spetsen av Lohijärvi renbeteslags område, huvudsakligen i samma ledningskorridor som den befintliga kraftledningen.

Kontaktmyndigheten har samma syn som Paliskuntain yhdistys (renbeteslagens förening) och konstaterar att den grundläggande informationen om renskötseln har utretts väl i bedömningsprogrammet och att planerna för bedömning av konsekvenserna för renskötseln är tillräckliga.

När en kraftledning placeras på privat mark inom ett renskötselområde, föreligger ingen skyldighet att ordna förhandlingar enligt renskötsellagens 53 §. Den projektansvariga måste ändå hålla kontakt med Lohijärvi renbeteslag med anledning av projektet, vilket också konstateras i bedömningsprogrammet, och ta renbeteslagets synpunkter i beaktandet i planeringen av kraftledningen. Kontinuerligt samarbete och information är viktiga såväl i byggskedet som under kraftledningens användningstid.

Konsekvenser för landskapet och kulturmiljön

I bedömningsprogrammet presenteras nationellt eller regionalt värdefulla landskapsområden och byggda kulturmiljöers samt byggnadsarvsobjekts

läge i närheten av ledningsrutten. Inom projektområdet eller dess influensområde finns ett nationellt betydande landskapsområde, Torne älvdal (statsrådets principbeslut 1995), samt en nationellt betydelsefull byggd kulturmiljö, "Bosättningen längs Torne älv (RKY 2009)". Inom projektområdet finns även det regionalt betydelsefulla kulturlandskapet "Torne älvs kulturlandskapsområde" och det regionalt värdefulla landskapsområdet Liakanjoki älvdal i Torneå.

Kontaktmyndigheten konstaterar att man vid bedömningen av de konsekvenser som kraftledningsrutten medför för landskapet och kulturmiljön bör beakta nationellt och regionalt betydelsefulla objekts värden och särdrag samt tryggheten av dessa. Kontaktmyndigheten lyfter fram att bedömningen ska basera på en landskapsanalys för området samt inventeringsuppgifter och utredningar gällande den byggda kulturmiljön. Man måste också bedöma hur aktuella och tillförlitliga de källor som använts i bedömningen är.

Fornlämningar

Museiverket genomförde på uppdrag av Fingrid en inventering av fornlämningar hösten 2018. Vid inventeringen noterades inga fornlämningar på den planerade ledningsrutten. Kontaktmyndigheten håller med om de synpunkter som Museiverket framför i sitt utlåtande om bedömningsprogrammet och konstaterar att det arkeologiska kulturarvet har beaktats tillräckligt i bedömningsprogrammet.

Naturmiljö

Kontaktmyndigheten konstaterar att naturmiljön i bedömningsprogrammet har beskrivits i allmänna drag. Beskrivningen ska preciseras i konsekvensbeskrivningen.

Kontaktmyndigheten konstaterar att kända observationsplatser för sårbara (VU) och nära hotade växtarter finns norr om den befintliga kraftledningen, som närmast på omkring 70 meters avstånd i området Tynnyrikumku mellan Keminmaa och Yli-Liakka. Om den nya kraftledningen placeras på sydsidan äventyrar byggandet inte dessa arter, men man får inte köra med tunga fordon i närheten av förekomsterna (20 meters skyddszon).

En plats där det är känt att mandelpilen (*Salix triandra*) observerats finns i närheten av den nya kraftledningen på 10–30 meters avstånd på Torne älvs norra strand vid Vuentoforsen. Förekomstens koordinater är (ETRS-TM35FIN 7342629:357785). Mandelpilen är en nära hotad art (NT) som bör beaktas i planeringen och byggandet av kraftledningen. Inom Torneå stads område finns 42 kända observationsplatser för mandelpil enligt avdelningen för organismer i Hertta-registret (SYKE). En fullvuxen mandelpil i Lappland är normalt 4–6 meter hög, och arten bör därför kunna undantas från avverkning längs ledningsområdets kant.

I konsekvensbeskrivningen ska beskrivas hur observationsplatserna för ovan nämnda växtarter beaktas i förverkligandet av kraftledningen och hur konsekvenserna mildras.

Skyddsområden

I bedömningsprogrammet identifieras ett privat skyddsområde, som är beläget sydväst om Hurujärvis och Iso-Mustajärvis Natura 2000-område på 450 meters avstånd. Kraftledningen löper mellan ovan nämnda områden på omkring 24 meters avstånd. Kaivosoja (MRA 241468) är ett område med tidsbunden fredning (privat skyddsområde) vars fredning löper ut den 31 december 2025. För att röra sig med tunga fordon på området behöver man markägarens tillstånd.

Natura 2000-områden

En 1 235 meter lång sträcka av den befintliga kraftledningen på 110 kV löper genom Hurujärvi – Iso-Mustajärvi (SACFI1301909, 310 ha) Naturaområde och tangerar Naturaområdets norra ände längs en sträcka på 250 meter. Den planerade kraftledningen går runt Naturaområdet på dess västra sida längs en sträcka på cirka 4 kilometer och på 50–250 meters avstånd.

Naturaområdet är av områdestypen SAC, särskilt bevarandeområde, och SPA, fågelområde. Grunderna för skyddet av Naturaområdet är naturdirektivets naturtyper Dystofa sjöar och småvatten (74 %) samt Öppna svagt välvda mossar, fattigkärr, intermediära kärr och gungflyn (26 %) samt totaltnio fågelarter enligt bilaga 1 till fågeldirektivet (fisktärna, trana, silvertärna, sångsvan, grönbena, svarthakedopping, blå kärrhök, brushane, salskrake).

En granskning av Naturabedömningsskyldigheten har gjorts för Iso-Mustajärvi (SACFI1301909) Naturaområde och man har konstaterat att betydande försämrade effekter sannolikt inte kommer att uppstå, och som slutsats gällande bedömningsbehovet förslås därför att en Naturutredning enligt naturvårdslagens 65 § med tillhörande utlåtandeförfarande inte behöver göras.

I den bedömning som görs i bedömningsprogrammet konstateras att kraftledningen inte är belägen inom ett Naturaområde och inte ändrar ytvattnets flöde eller kvalitet, och därför inte orsakar några direkta konsekvenser. På grund av avståndet bedöms kanteffekterna inte sträcka sig in i Naturaområdet. Byggandet av kraftledningen splittrar inte häcknings- eller födoområden och ökar inte risken för kollisioner.

Grunderna för skyddet av Naturaområdet Torne älvs och Muonioälvens vattenområde (SACFI1301912) är Naturliga större vattendrag av fennoskandisk typ (98 %), Alpina vattendrag med örtrik strandvegetation (1,5 %) och Vattendrag med flytbladsvegetation eller akvatiska mossor (0,5 %).

I den bedömning som görs i bedömningsprogrammet konstateras att stolparna på båda sidorna om Torne älv kommer att placeras utanför älvbranterna och utanför det område där det föreligger risk för översvämning, och att det inte finns behov av att placera stolpar i vattendraget. Byggandet av fundament för stolparna orsakar därmed inga förändringar i älvbranterna och ingen tillfällig grumlighet i vattnet, som kan påverka vattenkvaliteten. Trädbeståndet i det område där kraftledningen ska dras avlägsnas innan kraftledningen byggs. Vegetationen i fältskiktet lämnas kvar, vilket förhindrar erosion av älvbranterna. Byggandet och användningen av kraftledningen har inga negativa effekter på vattendragen.

I bedömningsprogrammet presenteras slutsatsen att projektet inte har direkta effekter på Naturaområdet, eftersom inga stolpar är placerade i vattendrag eller på älvbranterna. Kraftledningen ändrar inte ytvattnets flöde eller kvalitet, och Naturaområdet skadas därför inte heller indirekt. Som slutsats av bedömningen av behovet av en Naturabedömning föreslås att en Naturabedömning enligt naturvårdslagens 65 § inte behöver göras.

Kontaktmyndigheten anser att utredningen av Naturabedömningsskyldigheten för såväl Hurujärvi och Iso-Mustajärvi Naturaområde som Naturaområdet inom Torne älvs och Muonioälvens vattenområde är tillräckliga. Kontaktmyndigheten konstaterar att kraftledningsprojektet inte förutsätter en sådan Naturabedömning som avses i naturvårdslagens 65 § eller ett sådant utlåtandeförfarande som hör till en sådan bedömning.

Fåglar

Kraftledningsprojektets konsekvenser för skogens struktur granskas på landskapets och närmiljöns nivå. Det centrala i bedömningen är om kraftledningsprojektet väsentligen ändrar skogens struktur jämfört med nuläget och de ändringar som den nuvarande användningen medför.

Förutom resultaten av de utredningar av fågelbeståndet som gjorts för projektet samlar man också in befintliga uppgifter om fågelbeståndet från utredningar som gjorts i närheten av projektområdet. Rovfåglars och andra skyddsmässigt värdefulla arters kända boplatser utreds med hjälp av Forststyrelsens rovfågelregister samt Naturhistoriska centralmuseets ringmärkningsbyrå och fiskgjuseregister. Vid behov kontakter man också den lokala ornitologiska föreningen.

En bedömning av projektets konsekvenser för fågelbeståndet görs av experter. Bedömningen fokuserar sig på skyddsmässigt värdefulla arter som man vet är känsliga för påverkan. I samband med bedömningen presenteras även förslag för att mildra och följa upp konsekvenserna.

Utredningen av häckande fåglar gjordes i enlighet med anvisningarna för kartläggningsberäkning av landfåglar under en beräkningsomgång den 14 juni och 18 juni 2018 på de områden som enligt en förhandsuppskattning hade störst potential. I utredningen beaktades områden med potential för ornitologiska värden som på förhand identifierats inom projektområdet, det vill säga myrar i naturtillstånd och gamla skogar. I samband med rapporteringen beskriver man det utredda områdets värde i fråga om fågelbeståndet och bedömer projektets konsekvenser för fågelbeståndet.

I konsekvensbedömningen beaktas såväl de observerade fågelarterna som biotopens potential i fråga om fågelbestånd (gamla skogar, frodiga grandungar, myrar, våtmarker och andra naturliga ornitologiskt betydelsefulla biotoper). Beståndet av häckande fåglar utreddes i totalt två dagar.

Enligt kontaktmyndighetens uppfattning kan den två dagar långa utredningen av fågelbeståndet i Hurujärvis och Iso-Mustajärvis Naturaområde som presenteras i bedömningsprogrammet och användningen av befintliga uppgifter om fågelobservationer betraktas som tillräckliga. Kontaktmyndigheten konstaterar att konsekvensbeskrivningen bör innehålla en konsekvensbedömning som gäller i vilka riktningar häckande fåglar flyger för att hitta föda och mildrande av kollisionskonsekvenserna i området kring Iso-Mustajärvi samt inom andra områden som är värdefulla med tanke på fågelbeståndet, exempelvis tranornas vilo- och födoplatser under höstflytten, såsom sädesfält.

Enligt bedömningsprogrammet finns inom kraftledningsområdet inga FINIBA-områden (fågelområden som är viktiga för Finland) eller livsmiljöers områden som är värdefulla med tanke på fågelbeståndet (såsom myrar, gamla skogar eller våtmarker i naturtillstånd).

Kontaktmyndigheten preciserar att den nya kraftledningslinjen Hurujärvi – Korttojärvi – Iso-Mustajärvi är belägen i närheten av ett FINIBA-område (på 50–250 meters avstånd). En hänvisning till det ovan nämnda FINIBA-objektet är nödvändig eftersom detta beskriver kraftledningens läge, i synnerhet i förhållande till fågelområden, bättre än ett konstaterande att det inte finns några FINIBA-områden inom kraftledningsområdet.

Kontaktmyndigheten konstaterar att bild 50 på sidan 75 är svårtolkad vad färgläggningen beträffar. Där det gula och det gröna området överlappar varandra bildas ett ljusgrönt område, som det inte finns någon beskrivning för.

Enligt bedömningsprogrammet är projektområdet inte beläget på en nationell huvudflyttrutt. Längs den planerade kraftledningsrutten eller i dess omedelbara närhet finns inga födo- eller viloplatser som är viktiga för flyttfågelbeståndet.

Kontaktmyndigheten påpekar att den plats där ledningsområdet i bedömningsprogrammet föreslås korsa Torne älv vid Vuentoforsen är en viktig huvudflyttrutt i Lappland från Bottenviken längs Torne älv och Muonioälven norrut (Lintujen päämuuttoreitit Suomessa, Birdlife Finland r.f. 2014). Längs huvudflyttrutten flyttar under höstarna ett stort antal sångsvanar, tranor och många arter av sjöfåglar, och på ett område som är större än själva älvdalen även fjällvråk och ormråk.

Omkring 13 kilometer söder om kraftledningens övergångsplats vid Vuentoforsen ligger Natura 2000-området Karunginjärvi (SPAFI1301913), som är en betydande samlings- och födoplats för flyttfåglar. Området är ett IBA-område, det vill säga ett internationellt värdefullt fågelområde, och även ett FINIBA-område, det vill säga ett nationellt värdefullt fågelområde i Finland.

3,3 kilometer norr om Vuentoforsen finns Naturaområdet Kainuunkyläs öar (SACFI1302105), som är av områdestypen SAC, särskilt bevarandeområde, och SPA, fågelområde. Kainuunkyläs öar är också ett regionalt värdefullt fågelområde (MAALI) (Lapin tärkeät lintualueet; Jokimäki, J. & Kisanlahti-Jokimäki, M-L 2015).

Ovan nämnda Naturaområden, som är fågelområden, framhäver betydelsen av huvudflyttrutten längs Torne älv och Muonioälven och de ovan nämnda platsernas betydelse som samlingsplatser (vilo- och födoplatser) under flyttperioderna. En annan betydande huvudrutt för flyttfåglar från Bottenviken norrut längs Kemi älv hamnar öster om kraftledningens startpunkt i Keminmaa.

Tranan och sångsvanen, som är stora fågelarter med tröga rörelser, samt den blå kärrhöken vid jakt, kan i fall där de blir störda eller skrämde kollidera med kraftledningen. Dessutom kan flyttande fåglar kollidera med kraftledningen vid dålig sikt, exempelvis i dimma, då de inte hinner väja. Karunginjärvi är Torne älvs mest betydande samlingsplats för flyttande fåglar, i synnerhet svanar, sjöfåglar och vadare. I området häckar även många sjöfåglar och vadare.

Kontaktmyndigheten konstaterar att en betydande huvudrutt för flyttfåglar löper längs Torne älv. Bedömningsprogrammet innehåller ingen tydlig information om hur konsekvenserna för flyttfågelbeståndet ska mildras. Åtgärder för minskning av konsekvenserna till denna del ska tas med i konsekvensbeskrivningen.

Projektet medför inga negativa konsekvenser för stora rovfåglars bo- och jaktrevir.

Arter i naturdirektivets bilaga IV

Enligt bedömningsprogrammet är det möjligt att fladdermöss och utter förekommer i närheten av kraftledningsrutten.

Kontaktmyndigheten konstaterar att djurarten utter, som nämns i naturdirektivets bilaga IV, förekommer längs stränderna av älvar och bäckar och sannolikt även ibland rör sig i kraftledningsområdet när den förflyttar sig från en älvstrand till en annan. Naturrekursinstitutet och lokala viltvårdsföreningar kan ha information om artens förekomst inom projektområdet. Kontaktmyndigheten konstaterar att det i detta avseende räcker med att kartlägga den information som finns.

I bedömningsprogrammet ges ingen information om förekomsten av djurarten åkergroda, som nämns i naturdirektivets bilaga IV, inom projektområdet och en utredning av artens förekomst föreslås inte heller. Väster om Iso-Mustajärvi finns buskage och strandängar, som i närheten av sjöar och i våtmarker kan vara lämpliga livsmiljöer för åkergrodan. Förekomsten av åkergroda ska utredas genom att lyssna efter grodans läten i rätt tid i slutet av maj, vid en tillräckligt hög temperatur (över 7 °C) och i vindstilla uppehållsväder.

Ytvatten

I bedömningsplanen konstateras att projektet inte märkbart påverkar ytvattnet, och konsekvenserna behöver därför inte beskrivas närmare i konsekvensbeskrivningen. Utgående från de uppgifter som presenteras i bedömningsprogrammet kan bedömningen antas vara korrekt, med beaktande av de åtgärder för att mildra konsekvenserna som presenteras nedan. Byggandet av kraftledningen kan ha tillfälliga effekter på vattendrag, eftersom arbetsmaskiner korsar diken och andra små strömmar under byggtiden. Detta kan leda till erosion av stränder, att jordmaterial kommer ut i vattendragen och blockering av bäckfåror. För att minska belastningen av fasta ämnen på vattendragen ska stolparna placeras så långt från älv- och bäckfåror som möjligt, och när byggandet är slutfört ska man kontrollera att arbetet inte orsakar bestående olägenheter för vattenflödet och fiskarnas vandring. Blockerade bäckfåror ska rensas vid behov.

Sura sulfatjordar

Den planerade kraftledningen löper ställvis genom områden där sannolikheten för förekomst av sura sulfatjordar är stor eller måttligt stor. Av detta skäl ska man i den fortsatta planeringen av projektet i enlighet med bedömningsprogrammet beakta förekomsten av sulfatjordar utgående från ytterligare undersökningar och vid behov planera åtgärder för att minimera de skador som de sura jordarna kan orsaka.

Grundvatten

Den planerade ledningsrutten löper inom ett viktigt grundvattenområde i Revonpesämaa nära områdets östra kant. I bedömningsprogrammet uppges att kraftledningen eller stolparnas fundament inte har skadliga effekter på grundvattnet. Enligt kontaktmyndighetens uppfattning kan man gärna utreda en placering av ledningsrutten längre österut än vad som nu planeras vid Revonpesäma grundvattenområde, så att rutten skulle hamna utanför det egentliga grundvattenbildningsområdet.

Mark och berggrund

Kontaktmyndigheten konstaterar att omkring 300 meter av ledningsrutten löper genom den nationellt värdefulla moränformationen Honkamaa (MOR-Y13-014). Objektet är en drumlin med värdeklass 3. Enligt kontaktmyndighetens uppfattning måste man utreda ledningsruttens konsekvenser för detta värdefulla objekt och hur eventuella konsekvenser kan mildras. Principen är att nationellt värdefulla formationers värden ska bevaras. Genom planering av placeringen av kraftledningsstolparna kan man minska effekterna på moränformationen.

Konsekvenser för trafiken

Områdets nuvarande trafiknätverk beskrivs inte i bedömningsprogrammet. Ingen bedömning av projektets konsekvenser för trafiken föreslås. Kontaktmyndigheten håller med om de synpunkter som Trafikledsverket framför i sitt utlåtande och konstaterar att man i bedömningsprogrammet borde ha presenterat motiveringarna till begränsningen av konsekvensbedömningen i fråga om projektets konsekvenser för trafiken.

Konsekvenser som påverkar människor

Enligt bedömningsprogrammet ska man i bedömningen av konsekvenser som påverkar människor utreda konsekvenserna för människors livsvillkor, trivsel och hälsa. Bland verkningsmekanismerna nämns konsekvenserna för boendetrivseln i bostads- och fritidsbyggnader i närheten av kraftledningsrutten, koronabuller, el- och magnetfält, förändringar i landskapet, konsekvenser för rekreativsmöjligheterna, de upplevda hälsoeffekterna av kraftledning samt konsekvenserna för jord- och skogsbruket till de delar som den nya kraftledningen kräver ett nytt ledningsområde. Kontaktmyndigheten anser att den planerade bedömningen i huvudsak är tillräcklig.

Kontaktmyndigheten påpekar att det i flera av de utlåtanden och åsikter som kommit in har uttryckts en oro över kraftledningens negativa konsekvenser för rekreativ användning av Torne älv och Vuentoforsen (bland annat fisket). Även i bedömningsprogrammet konstateras Vuentoforsen vara en viktig plats för fiske och paddling. Kontaktmyndigheten konstaterar att projektets konsekvenser för rekreativ användning av Torne älv och Vuentoforsen ska bedömas och resultaten presenteras i konsekvensbeskrivningen.

I bedömningsprogrammet konstateras att det i landskapsplanen för Västra Lappland har märkts ut en friluftsled i området, som den planerade kraftledningsrutten korsar två gånger. I landskapsplanen har också snöskoterleder märkts ut i området, varav en löper längs en cirka 20 kilometer lång sträcka av den planerade kraftledningsrutten.

Kontaktmyndigheten konstaterar att det under kraftledningsrutten vid Korpikylä löper ett snöskoterspår som leder från Korpikylä gamla skola mot nordost i riktning mot Väystjäja by i Övertorneå kommun. Gällande förändringar i användningen av snöskoterspåret och ersättande förbindelser ska man kontakta Torneå stad, som underhåller spåret.

I generalplanen för Torneå har även märkts ut ett behov av en förbindelse för snöskoterleden längs en sträcka på omkring 20 kilometer i närheten av den planerade kraftledningsrutten. Kontaktmyndigheten anser att man i konsekvensbeskrivningen inte behöver utreda snöskoterledens sträckning mellan Yli-Liakka och Keminmaa, eftersom en snöskoterled i samma riktning redan finns.

Snöskoterleden mellan Torneå och Övertorneå (ledförrättning gjord, servitut registrerat)

löper på det befintliga ledningsområdet längs en 18 kilometer lång sträcka mellan Aapajoki och Martimo. Vid Hurujärvis och Iso-Mustajärvis Natura 2000-område löper en cirka 3 kilometer lång sträcka av snöskoterleden på ledningsområdets västra sida, det vill säga i närheten i kraftledningslinjen. Den planerade kraftledningen i närheten av leden stör inte snöskoterleden märkbart. Leden kan löpa längs ledningsområdets kant. Om kraftledningen byggs under vinterns snöskotersäsong (15.12–15.4) ska den projektansvariga avtala om en tillfällig alternativ led med Torneå stad, som upprätthåller rutten, samt markägarna.

Inom ledningsområdet för den planerade nya kraftledningen och den befintliga kraftledningen löper sannolikt omkring 400 meter av friluftsleden mellan Karunki och Kantojärvi (led för skidåkning och sommarvandringssled 20,4 km). Friluftsleden börjar i Karunki by vid breddningen av Metsurintie 340 m öster om riksväg 21 (E8) Jokivarrentie (koordinater N66 02.129, E24 01.967). Vid startplatsen vid Metsurintie börjar också Karunkis elljusspår, som är beläget väster om det befintliga kraftledningsområdet.

Kontaktmyndigheten konstaterar att friluftsleder ska beaktas i planeringen och byggandet av den nya kraftledningen. Eventuella förändringar av lederna, det vill säga inrättande av tillfälliga alternativa leder och vid behov kortvariga stängningar av leder, ska i god tid meddelas till Torneå stad, som upprätthåller lederna.

LAPELY/2058/2018

28.2.2019

I Mustapalo i närheten av elstationen i Keminmaa löper en friluftsled mellan Kalli och Korteniiva. Under byggandet ska man avtala om eventuella förändringar i användningen av leden med Keminmaa kommun, som upprätthåller leden.

Även i bedömningsprogrammet konstateras korrekt att bevarandet av miljöobjekt som identifierats i tidigare planeringsskeden under byggandet säkerställs genom separata anvisningar. Innan arbetet avslutas ska spåren efter byggandet snyggas upp och skador som orsakats ska antingen åtgärdas eller ersättas. Kontaktmyndigheten antar att man med miljöobjekt i detta sammanhang även avser tillfälliga och permanenta förändringar av leder samt ändamålsenligt beaktande av säkerheten längs lederna.

El- och magnetfält orsakade av kraftledningen

Enligt bedömningsprogrammet kommer el- och magnetfälten i konsekvensbeskrivningen att beskrivas genom linjediagram. I diagrammen presenteras el- och magnetfältens styrka och räckvidd i nuläget och i det framtida läget. I konsekvensbeskrivningen jämförs dessa beräkningar som gjorts enligt genomsnittlig elöverföring med de rekommenderade värden som getts för exponering. I konsekvensbeskrivningen ges också jämförande uppgifter om de magnetfält som orsakas av elektriska apparater i hemmet.

I den fortsatta planeringen av projektet och i konsekvensbedömningen ska man beakta Strålsäkerhetscentralens utlåtande om bedömningsprogrammet. Strålsäkerhetscentralen rekommenderar att den nya kraftledningen byggs så att tätheten på det magnetiska flöde som den orsakar inte långvarigt överskrider 0,4 μ T i de bostadsbyggnader som är belägna i närheten av kraftledningen. Det finns dock inga förpliktigande hinder som beror på strålsäkerhet för att bygga en kraftledning i enlighet med den plan som presenteras i bedömningsprogrammet.

Bullerkonsekvenser

I bedömningsprogrammet beskrivs de mest typiska bullerkonsekvenserna och verkningsmekanismerna av kraftledningsprojekt. I konsekvensbeskrivningen utreds bullerkonsekvenserna av kraftledningar utgående från data från tidigare mätningar och undersökningar, som jämförs med de allmänna riktvärdena för bullernivå enligt statsrådets beslut (SRb 993/1992). I bullerutredningen beaktas förutom boendetrivseln även rekreationsanvändningsvärden. Kontaktmyndigheten anser att den planerade bedömningen av bullerkonsekvenserna är tillräcklig.

Övriga konsekvenser

Enligt bedömningsprogrammet behandlas i konsekvensbeskrivningen konsekvenserna för utnyttjandet av naturresurser, materiell egendom och Finlands skogar som kolsänka, gemensamma konsekvenser med andra projekt, en bedömning av miljöriskerna, osäkerhetsfaktorer, mildrande åtgärder samt uppföljning av konsekvenserna. Kontaktmyndigheten har inget att anmärka gällande detta.

Säkerhet och olycksrisker

I bedömningsprogrammet konstateras att man i förfarandet för miljökonsekvensbedömning identifierar de miljö- och säkerhetsrisker samt möjliga störningar som anknyter till projektet och bedömer deras sannolikheter och följder. Kontaktmyndigheten konstaterar att faktorer som berör säkerhet och olycksrisker ska behandlas i konsekvensbeskrivningen på det sätt som stadgas i 4 §, 5 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning.

Gemensamma konsekvenser med andra projekt

Enligt bedömningsprogrammet ska miljökonsekvenserna av den placerade kraftledningen bedömas som en helhet med hänsyn till befintlig verksamhet i området och även planerade funktioner i den utsträckning som dessa bedöms ha gemensamma konsekvenser med detta projekt. Bedömningen görs utgående från tillgänglig information om de olika projektens konsekvenser. När det gäller konsekvenser för naturen granskas i synnerhet gemensamma konsekvenser med andra elöverföringsprojekt, i synnerhet med tanke på fågelbeståndet och splittring av livsmiljöer. Gemensamma konsekvenser som berör människor bedöms i synnerhet när det gäller konsekvenser som påverkar landskapet och rekreativsmöjligheterna. Kontaktmyndigheten har inget att anmärka gällande detta. I konsekvensbeskrivningen ska man bedöma kraftledningsprojektets gemensamma konsekvenser i synnerhet med planerade och förverkligade vindkrafts- och elöverföringsprojekt i närheten av kraftledningsrutten.

Mildrande åtgärder

Enligt 4 §, 10 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning ska konsekvensbeskrivningen innehålla förslag till åtgärder, med vilka identifierade betydande negativa miljökonsekvenser undviks, förebyggs, begränsas eller avlägsnas.

Kontaktmyndigheten konstaterar att man i konsekvensbeskrivningen ska presentera genomförbara och konkreta åtgärder för att begränsa eller eliminera skadliga konsekvenser när det gäller alla typer av konsekvenser. Mildrandet av de negativa konsekvenserna av projektet ska beaktas redan i planeringen och bedömningen av miljökonsekvenserna. Det centrala är att hitta den kraftledningsrutt som orsakar minst skada och därefter genom olika åtgärder, bland annat lämplig placering av stolparna, ytterligare mildra skadorna.

Deltagande

Deltagande och genuint beaktande av den respons som kommer in genom det är centralt i förfarandet för miljökonsekvensbedömning. Till metoderna för trygghet av tillräcklig kommunikation hör förutom den information om vilken stadgas i lagen om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning bland annat informationsmöten för allmänheten och enkäter som ingår i bedömningsarbetet.

Enligt kontaktmyndighetens uppfattning verkar såväl de åtgärder för deltagande som redan genomförts som de planerade åtgärderna för deltagande vara tillräckliga. Den projektansvariga upprätthåller en webbplats för projektet, som också har ett elektroniskt responssystem. Ett informationsmöte för allmänheten ordnades under bedömningsprogrammets påseendetid den 17 januari 2019 i Torneå. Vid detta möte ordnades även tolkning till svenska. Ett andra informationsmöte för allmänheten planeras i konsekvensbeskrivningsskedet. Den projektansvariga har informerat om projektet och informationsmötet genom egna tidningsannonser samt haft kontakt med markägarna i området kring ledningen per brev. Enligt kontaktmyndigheten har den projektansvariga aktivt verkat för att främja kommunikationen. Det är viktigt att genuin interaktion mellan berörda parter och därmed möjligheten att påverka tryggas även i framtiden.

Slutsats

I 3 § i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning stadgas om bedömningsprogrammets innehåll. Kontaktmyndigheten konstaterar att det aktuella bedömningsprogrammet till sin omfattning och exakthet i huvudsak motsvarar kraven i lagstiftningen om miljökonsekvensbedömningar. De behov av kompletteringar som påpekats i kontaktmyndighetens utlåtande ska beaktas i bedömningsarbetet och i upprättandet av konsekvensbeskrivningen. Konsekvensbeskrivningen ska enligt 4 §, 15 punkten i statsrådets förordning om förfarandet vid miljökonsekvensbedömning innehålla en utredning av hur kontaktmyndighetens utlåtande om bedömningsprogrammet har beaktats.

De utlåtanden och åsikter som framförts gällande bedömningsprogrammet samt de synpunkter som framförts vid informationsmötena för allmänheten ska beaktas i det fortsatta arbetet med projektet. Kontaktmyndigheten påpekar att det i utlåtandena och åsikterna även har förts fram nya lokala alternativ för placeringen av linjen, och att det finns skäl att inkludera dessa i bedömningen och presentera resultaten i konsekvensbeskrivningen.

Beredning av kontaktmyndighetens utlåtande

Följande personer vid NYM-centralen i Lappland har deltagit i beredningen av kontaktmyndighetens utlåtande: överinspektör Pekka Herva (natur), överinspektör Eira Järviluoma (trafik), hydrobiolog Annukka Puro-Tahvanainen (ytvatten och sura sulfatjordar), överinspektör Riku Tapio (kulturmiljö) och hydrogeolog Anu Rautiala (grundvatten).

GODKÄNNANDE AV DOKUMENTET

Ärendet föredrogs av överinspektör Saana-Kaisa Ylitalo och avgjordes av vikarierande chef för områdesanvändningsenheten Hannu Raasakka. Dokumentet har godkänts elektroniskt och en anteckning om godkännandet finns i slutet av dokumentet.

INFORMATION OM KONTAKTMYNDIGHETENS UTLÅTANDE

Kontaktmyndigheten skickar sitt utlåtande samt kopior av de utlåtanden och åsikter som framförts gällande bedömningsprogrammet till den projektansvariga. Kontaktmyndighetens utlåtande skickas också till de som fått begäranden om utlåtanden och de som framfört åsikter för kännedom. En översättning av utlåtandet till svenska skickas till de berörda parterna när översättningen är klar.

Kontaktmyndighetens utlåtande publiceras i elektronisk form på miljöförvaltningens webbplats på adressen www.ymparisto.fi/keminmaatornionjokivoimajohtoyva.

PRESTATIONSavgift

4 000 euro

Fastställande av avgiften

Avgiften fastställs enligt bilagan till statsrådets förordning om närings-, trafik- och miljöcentralernas, arbets- och näringsbyråernas samt utvecklings- och förvaltningscentrets avgiftsbelagda prestationer åren 2019 och 2020 (1372/2018), som getts med stöd av lagen om grunderna för avgifter till staten (150/1992) och trädde i kraft den 1 januari 2019.

BILAGA

Anvisning för rättelseyrkande gällande avgiften (endast för den projektansvariga)

FÖR KÄNNEDOM

Miljöministeriet

De som fått begäranden om utlåtanden och de som framfört åsikter

Tämä asiakirja LAPELY/2058/2018 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument LAPELY/2058/2018 har godkänts elektroniskt

Beslutsfattare Raasakka Hannu 28.02.2019 16:19

Föredragande Ylitalo Saana-Kaisa 28.02.2019 16:00